

ข้อความในหนังสือเล่มนี้ คือ
เอกสารทางวิทยาศาสตร์ ชั้น
โลกุตระที่พิสูจน์ให้เห็นว่าหลัก
อภิญญาในพุทธศาสนา ซึ่งมัก
เข้าใจกันว่าเป็นไปไม่ได้นั้น
เดี๋ยวนี้อธิบายได้แล้ว ด้วย
หลักวิทยาศาสตร์และรับรองว่า
เป็นไปได้ทั้งสิ้น

พระพุทธศาสนา กับ วิทยาศาสตร์

พร รัตนสุวรรณ

๑

สิ่งที่ทางวิทยาศาสตร์ เรียกกันว่าสสาร และพลังงานนั้น ยังไม่ใช่ความจริงทั้งหมด เพราะ สสารพลังงานเท่าที่ทางวิทยาศาสตร์รู้จักกันนั้น เป็นเพียงเรื่องวัตถุ ซึ่งทางพระพุทธศาสนารวม เรียกว่า **รูป** และนอกจากรูปอันนี้แล้วก็ยังมีสิ่ง อีกสิ่งหนึ่งคือ **วิญญาณ (ใจ)** ซึ่งเป็นนามธรรม และสิ่งที่เป็นนามอันนี้เท่านั้น ที่เป็นต้นกำเนิดของ วัตถุทุกอย่าง

๒ เพราะเหตุไร?

หลักวิทยาศาสตร์ จึงมาตรงกับหลักธรรมในพระ- พุทธศาสนา ทั้งที่การศึกษาและค้นคว้าดำเนินมา ต่างกัน?

ดร. รัตนกร มณี

C

พระพุทธศาสนา

กับ

วิทยาศาสตร์

พร รัตน์สุวรรณ

จัดพิมพ์โดย

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

สงวนลิขสิทธิ์

ISBN 974-89104-6-6

สถิติการพิมพ์

ครั้งที่ 2 ตุลาคม 2536 จำนวน 3,000 เล่ม

คำนำ

ในสมัยที่คนไทยได้เริ่มมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และตื่นตัวในผลงานทางวิทยาศาสตร์ เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ซึ่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสมัยนั้นก็ยังไม่ได้ก้าวหน้ามากเหมือนในสมัยปัจจุบัน ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์หลายอย่างตามที่ยึดถือกันในสมัยนั้นก็ยังไม่สมบูรณ์เท่ากับในสมัยนี้ แม้ในสมัยนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์สมบูรณ์ถูกต้องทุกอย่างแล้ว อันที่จริงยังมีอะไรอีกหลายอย่างที่จะต้องแก้ไขกันต่อไปอีก แต่ถึงกระนั้น ทฤษฎีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ยังอยู่ในขั้นเริ่มแรก แต่คนที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสมัยนั้นก็มักจะดูถูกพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอภิญา โดยเห็นว่าเป็นเรื่องเหลววิสัยผิด

ธรรมชาติ เป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เรื่องเหล่านี้ได้ถูกบันทึกไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎกอย่างมีหลักฐาน และชัดเจนว่าเป็นพุทธพจน์

คนที่ไม่ยอมเชื่อในเรื่องอภิภูณานั้นไม่มีแต่เพียงนักวิทยาศาสตร์เท่านั้น แม้แต่คนที่ได้บวชเรียนมีความรู้ทางพระพุทธศาสนาอ่านพระไตรปิฎกได้เอง ก็ยังมีเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางวิทยาศาสตร์ และก็คิดเหมือนนักวิทยาศาสตร์ว่าเรื่องเหล่านี้เป็นไปไม่ได้ และที่สำคัญก็คือ ความรู้ในเรื่องอภิภูณานี้ เช่น เจโตปริยญาณ การอ่านใจคนได้ บุพเพนิวาสานุสติญาณ การระลึกชาติได้ จุตูปปาตญาณ ญาณที่ล่วงรู้ถึงชีวิตหลังจากตาย เพราะสามารถมองเห็นโอปปาติกะ และติดต่อกับโอปปาติกะได้ ญาณต่างๆ เหล่านี้เขาคิดว่าไม่ใช่เป็นพื้นฐานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา ทั้งนัก เพราะความไม่แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นไปได้แน่นอน

ความเข้าใจผิดหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในเรื่องเหล่านี้ ได้ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมโทรม เพราะ

เมื่อเชอกันอย่างนั้นเสียแล้ว ก็ทำให้ไม่มีการค้นคว้า
 กันอย่างจริงจังเกี่ยวกับเรื่องอภิญา สถานทีสำหรับ
 ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติเพื่อหวังผลในทางนี้ โดยตรงก็
 ไม่ได้จัดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งฝ่ายรัฐบาลและ
 ทางคณะสงฆ์ส่วนใหญ่มุ่งส่งเสริมกันแต่ในทางการศึกษา
 และการปฏิบัติในชั้นธรรมดา ซึ่งหาไม่รู้ว่ ถ้าทราบ
 ใดทียังไม่มีการพิสูจน์กันออกมาให้ชาวสะอาตจนเป็น
 ที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความรู้ในเรื่องอภิญ्यानั้นเป็น
 สิ่งที่ได้เป็นได้ พระพุทธเจ้าทรงมีคุณสมบัติครบ
 ตามหลักอภิญาทุกประการแล้ว ตรานั้น พระพุทธ
 ศาสนาก็ยังอยู่ในฐานะที่ไม่มีรากฐานอันมั่นคง

เราจะสังเกตได้อย่างหนึ่งว่า ไม่ว่าเราจะไปถามใคร
 ซึ่งข้าพเจ้าหมายถึงบุคคลทีมีการศึกษาดีว่า พระพุทธ
 เจ้าทรงมีคุณสมบัติตรงตามหลักในอภิญาทั้งหมดจริง
 หรือไม่? น้อยคนมากทีจะยืนยันด้วยความแน่ใจว่าพระ
 องค์ทรงมีจริง ส่วนมากจะแสดงความไม่แน่ใจหรือไม่ก็

บอกบ๊ตไป โดยกล่าวว่าเรื่องปาฏิหารย์ต่างๆ ไม่เกี่ยวกับ
 ความพันทุกซ์ จะยอมรับกันอย่างแน่ ใจก็แต่เพียงเรื่อง
 การละกิเลส แต่ที่จะให้ยอมรับว่า พระพุทธเจ้าทรงมี
 ปาฏิหารย์อย่างนั้นอย่างนี้ ไม่ค่อยมีใครกล้ายอมรับ

วิสัยของคนที่ทำอะไรก้าวหน้าอยู่เสมอ แม้ว่าสิ่งที่
 ทำมาแต่แรกจะมีข้อผิดพลาด แต่แล้วในที่สุดเขาก็จะมี
 ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยลำดับ ดังเช่นความก้าวหน้า
 ของวิทยาศาสตร์ ซึ่งเมื่อเทียบกับสมัยก่อนคือในสมัยร้อย
 ปีหรือหลายสิบปีล่วงมาแล้ว จะเห็นว่าในปัจจุบันได้ก้าว
 หน้าไปไกลมาก ไปไกลจนกระทั่งหลักวิทยาศาสตร์ชั้น
 สูงในปัจจุบันนี้ บางอย่างตรงกันข้ามกับหลักวิทยาศาสตร์
 ในสมัยก่อน เช่นความรู้เกี่ยวกับเรื่องปรมาณูและห้วง
 อวกาศ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในแขนงนี้ยิ่งก้าวหน้าไป
 เพียงไร ก็ยิ่งทำให้เห็นชัดว่า หลักอภิญญาในพระพุทธ
 ศาสนาเป็นความจริง ข้อความในหนังสือเล่มนี้ซึ่งเขียน
 ขึ้น โดยนาวาเอกสนิท เฟื่องระบิล B.Sc., A.M.L.E.E.

เท่านั้น ที่จะสามารถแก้ปัญหาชีวิตทั้งในทางส่วนตัวและ
 ในทางส่วนรวม ถ้าหากคนทั้งหลายจะให้ความสนใจต่อ
 พระพุทธศาสนาเหมือนกับที่ให้ความสนใจต่อวิทยาศาสตร์
 แล้ว ประเทศไทยก็จะก้าวหน้าไปไกลกว่านี้มาก ความ
 ยุ่งยากต่าง ๆ ตลอดจนภัยจากลัทธิที่ตรงกันข้ามกับทาง
 ศาสนานี้ก็จะไม่เกิดขึ้นด้วย แต่นั่นย่อมหมายถึงว่า
 จะต้องสามารถนำเอาหลักพระพุทธศาสนามาประยุกต์
 เข้ากับชีวิตประจำวันของคนไทยโดยทั่วไปได้ และ
 ประยุกต์เข้ากันได้กับวิชาการทุกแขนงอีกด้วย ประเทศไทย
 ไทยจึงจะมีความสมบูรณ์ ทั้งในทางวัตถุและในทางจิตใจ
 ถ้าเมืองไทยทำได้เช่นนี้ พระพุทธศาสนาก็จะมีอิทธิพล
 แผ่ซ่านไปทั่วทุกประเทศทั่วโลก ซึ่งงานนี้จะเป็นผล
 สำเร็จได้จะต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน
 ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงบอกไม่ถูกว่า หนังสือเล่มเล็ก ๆ
 เล่มนี้มีค่ามากสักเพียงไร และไม่ต้องสงสัยเลยว่า ผู้
 เขียนซึ่งเขียนขึ้นมาด้วยใจที่เป็นกุศลนั้นจะได้รับบุญกุศล
 มากสักเพียงไร

อันที่จริง ข้อความต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้ คนที่จะอ่านรู้เรื่องจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์มากพอๆ ที่เดียว แต่ข้าพเจ้าไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์เลย สมการต่างๆ ข้าพเจ้าอ่านไม่รู้เรื่อง แต่ถึงกระนั้น ข้อความที่อธิบายออกมาจากสมการนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจโดยตลอด ทั้งนี้ก็เพราะหลักเหล่านั้น พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้มานานแล้ว และข้าพเจ้าก็ได้เข้าใจมานานแล้วด้วย ฉะนั้นจึงสามารถเข้าใจได้ และข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะได้มีการชี้แจงให้เห็นว่า หลักวิทยาศาสตร์ได้มาเหมือนกับหลักทางพระพุทธศาสนาได้อย่างไร ซึ่งบันทึกนี้จะทำให้นักวิทยาศาสตร์ที่คุ้นเคยกับทางพระพุทธศาสนา เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนามากขึ้น และทำให้ชาวพุทธตระหนักในศาสนาของตนเองยิ่งขึ้นอีกด้วย

พร รัตนสุวรรณ

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๑

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ (ชั่วคราว)

๔๕/๓ ถนนสามเสน บางลำภู พระนคร

พระพุทธรูป
กับ
วิทยาศาสตร์

โดย
พร รัตน์สุวรรณ

พระพุทธศาสนา กับวิทยาศาสตร์

จากข้อความในหนังสือเรื่อง **ความมหัศจรรย์
ของธรรมชาติ** ตามที่นาวาเอก สนิท เพ็ญระบิต
B.Sc., A.M.I.E.E ได้เขียนมานี้ ท่านผู้อ่านคงจะทราบ
เป็นอย่างดีว่า วิทยาศาสตร์ยังก้าวหน้าไปเพียงใด ก็ยัง
สนับสนุนหลักธรรมในพระพุทธศาสนามากขึ้นเพียง
นั้น คนที่จะคัดค้านหลักธรรมชั้นสูงคือเรื่องอภิญาของ
พระพุทธศาสนานั้น ก็เพราะความรู้ในด้านวัตถุของตัว
เองยังก้าวหน้าไปไม่ถึงที่สุด เพราะความจริงในทาง
วิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์หรือทดสอบได้นั้นเป็นเพียง
หลักความจริงของแต่ละชั้นของความจริงทั้งหมด แต่
หลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือหลักความจริงของสิ่งทั้ง
ปวง เป็นความจริงที่ถึงที่สุดแล้ว เพราะฉะนั้นจึงเป็น
ธรรมดา คนที่รู้น้อยมองเห็นความจริงภายในขอบเขต
จำกัดจึงไม่อาจจะรู้ความจริงโดยส่วนรวม แต่สำหรับนัก

วิทยาศาสตร์ที่ได้ศึกษาค้นคว้าก้าวหน้าไปเรื่อยๆ เขาก็ย่อมจะมองเห็นความจริงที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นโดยลำดับ ดังเช่นนาวาเอกสนิท เพ็ญระบิล ได้เขียนไว้ในหนังสือเล่มนี้ ปัญหาสำคัญมีอยู่ว่า เพราะเหตุไร หลักวิทยาศาสตร์ จึงมาตรงกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ทั้งการศึกษาและค้นคว้าดำเนินมาต่างกัน ?

พระพุทธเจ้า ได้ตรัสเล่าไว้ในพระสูตรแห่งหนึ่ง เรียกว่าอปทานสูตรว่า พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ทั้งที่เป็นมาแล้วหรือที่จะมีมาในอนาคต ที่สามารถสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธะได้นั้น ก็เพราะได้รู้แจ้งความจริงของชีวิต และความจริงของสากลจักรวาลอย่างแจ่มแจ้งถึงที่สุด จนกระทั่งสรุปได้ว่า:—

วิญญานเป็นปัจจัยให้เกิดนามและรูป

นามและรูปก็เป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาน

จากข้อความอันเป็นบทสรุปถึงความจริงของชีวิตทุกประเภท และความจริงของสากลจักรวาลทั้งที่ยกมาให้ดูนี้ สำหรับผู้ที่เข้าใจความหมายของพระพุทธพจน์ทั้งสอง

บทนี้ ก็ไม่มีปัญหาอะไรที่จะยืนยันว่า หลักวิทยาศาสตร์
 ในเมื่อศึกษาค้นคว้ากันมาอย่างถูกต้องและก้าวหน้าขึ้นมา
 เรื่อย ๆ แล้ว ในที่สุดก็ต้องมาลงเอยในความจริงที่ว่า
 สสารกับพลังงานก็คือสิ่งเดียวกัน เพราะสสารก็มา
 จากพลังงาน พลังงานก็มาจากสสาร ซึ่งหลักอันนี้ทาง
 วิทยาศาสตร์ฝ่ายวัตถุรู้แจ้งแล้ว แต่ทางวิทยาศาสตร์ยังไม่
 รู้กันเป็นส่วนมากกว่า สิ่งทางวิทยาศาสตร์เรียกกัน
 ว่าสสารและพลังงานนั้น ยังไม่ใช่ความจริงทั้งหมด
 เพราะสสารพลังงานเท่าที่ทางวิทยาศาสตร์รู้จักกันนั้น
 เป็นเพียงเรื่องวัตถุ ซึ่งทางพระพุทธศาสนารวมเรียก
 ว่ารูป และนอกจากรูปอันนี้แล้ว ก็ยังมีสิ่งอีกสิ่งหนึ่ง
 คือวิญญาณซึ่งเป็นนามธรรม และสิ่งที่เป็นนามอันนี้
 เท่านั้นที่เป็นต้นกำเนิดของวัตถุทุกอย่าง ดังที่ในคริสต์
 ศาสนาก็ได้กล่าวไว้ว่า พระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกและสิ่ง
 ทั้งปวงในโลก แต่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า มโนคือ
 วิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย วิญญาณประ
 เสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมาแต่วิญญาณ

คำว่าวิญญาณในพระพุทธศาสนามีความหมายลึกซึ้งมาก คนทั่วไปเข้าใจความหมายของคำนี้ไม่พอ เช่นตามหลักพระพุทธศาสนาถือว่า ในสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างก็มีวิญญาณ สัจฉญาณลักษณะของวิญญาณก็คือความรู้สึกที่เป็นเหตุให้เกิดปฏิกิริยาที่มีความหมาย ซึ่งความรู้สึกที่ว่านี้จะเป็นอย่างชนิดที่รู้สึกตัวได้ หรือรู้สึกตัวไม่ได้ก็ตามก็เรียกว่าวิญญาณ ความรู้สึกชนิดที่เป็นไปอย่างรู้สึกตัวได้เรียกว่าวิถีวิญญาณ ความรู้สึกชนิดที่รู้สึกตัวไม่ได้เรียกว่าภวังควิญญาณ ขอให้สังเกตว่า ความรู้สึกที่เป็นเหตุให้เกิดปฏิกิริยาที่มีความหมายนี้มีอยู่ในสิ่งที่มีชีวิตทั้งปวง แม้กระทั่งในเชื้อโรคและพืชชั้นต่ำที่สุดก็มีวิญญาณ

อนึ่ง ควรจะต้องทราบไว้อีกด้วยว่า วิญญาณไม่ใช่มีเฉพาะแต่ในสิ่งที่มีชีวิตเท่านั้น ในสิ่งที่ไร้ชีวิตคือในวัตถุธาตุ ทุกอย่างก็มีวิญญาณ รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ข้าพเจ้าได้เขียนมานานแล้วในหนังสือพุทธวิทยา ซึ่งได้พิมพ์เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๘ และต่อมาก็ได้เขียนไว้อีกในหนังสือคำบรรยายพุทธปรัชญา และในหนังสือ

วิญญานซึ่งเป็นหนังสือออกขายเดือน นอกจากนั้น ข้าพเจ้ายังพบใน หนังสือที่เขียนโดยนักวิทยาศาสตร์ เช่น จันท์โบส กล่าวยืนยันว่า ในวัตถุทุกอย่างมีวิญญาน และในหนังสือเรื่องสมาธิและวิปัสสนา ซึ่งเขียนโดยนาย คริสต์มัธ ฮัมฟรีส ก็ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน หนังสือที่ข้าพเจ้าเพิ่งได้อ่าน เมื่อปี ๒๕๑๐ นี้เอง แต่ข้าพเจ้า คิดค้น ได้ว่าใน วัตถุทุกอย่างมีวิญญาน มาตั้งแต่ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ หลายปี และการที่ข้าพเจ้ารู้เรื่องนี้ ได้ก็โดย อาศัยการศึกษาค้นคว้า เรื่องปฏิจจสมุปบาทอย่างละเอียด และที่สำคัญที่สุดก็คืออาศัยการทำสมาธิกับการเจริญวิปัสสนา ซึ่งถ้าหากไม่มีการปฏิบัติแล้ว เพียงแต่เรียนอย่างเดียว จะไม่มีทางรู้แจ้งด้วยตัวเองเลยว่า ในวัตถุทุกอย่างมีวิญญาน เพราะความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ เป็นความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส เป็นความรู้ที่จะต้องอาศัย ญาณที่มาจากภายใน (intuition) และจะต้องอาศัยวิบาก หรือบารมีในชาติก่อนอีกด้วย

สิ่งที่มีอยู่ ซึ่งหมายถึงสิ่งที่เป็นเนื้อแท้ของสิ่ง
ทั้งปวงนั้น มีอยู่สองอย่าง คือนามกับรูป นามหมายถึง

ถึงสิ่งที่เป็นามธรรม และสิ่งสิ่งนี้ คุณสมบัติเฉพาะของ มันก็คือ สามารถที่จะรู้อะไรได้ และอีกสิ่งหนึ่งเป็นรูปธรรม สิ่งสิ่งนี้ไม่สามารถที่จะรู้อะไรได้ สิ่งที่เป็นรูปธรรมนี้ย่อมหมายถึงสิ่งที่ตรงกันข้ามกับนามธรรมทุกอย่าง เพราะฉะนั้นสิ่งที่ทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่าสสารและพลังงาน หรือจะเรียกว่าอะไรก็ตามที่นักวิทยาศาสตร์ค้นพบ และให้ชื่อขึ้นใหม่ สิ่งเหล่านี้ในเมื่อการศึกษาและการ พิสูจน์ยังต้องขึ้นอยู่กับประสาทสัมผัส หรือแม้จะใช้ เครื่องมือทาง วิทยาศาสตร์ที่ ประณีตช่วย ประสาทสัมผัส แม้กระนั้นสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดก็รวมเรียกรูปธรรม อย่า ลืมว่า สิ่งที่เป็นรูปธรรมนั้นไม่ว่ามันจะวิวัฒนาการสูงขึ้น สักเพียงไรก็ตาม จะถูกสร้างสรรค์ให้ประณีตสักเพียงไรก็ ตาม มันก็ไม่อาจที่จะรู้จักตัวมันเอง และรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวมัน เพราะฉะนั้นจะต้องทำความเข้าใจ ให้ดีว่า สมอหรือระบบประสาททุกอย่างนั้น ตัวของ มันเองไม่อาจที่จะรู้อะไรได้เลย การรู้การเห็น หรือความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ไม่ใช่เกิดจากสมอ ไม่ใช่เกิดจาก

ประสาธ เพราะสมองและประสาธเป็นรูปธรรม สิ่งที่จะมีความรู้สึก และสามารถที่จะรู้อะไรได้มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้นคือวิญญาณซึ่งเป็นนามธรรม และอย่าลืมว่าสิ่งที่เป็นามธรรมนั้น ไม่สามารถที่จะสัมผัสได้ด้วยประสาธทั้งห้า สิ่งที่เป็นนามธรรมมีทาง ที่จะเรียนรู้ได้โดยตรงเพียงทางเดียวเท่านั้นคือทางมโนสัมผัส และมีโนสัมผัสนี้สามารถที่จะทำให้ประณตขึ้นได้โดยลำดับด้วยวิธีทางสมาธิ เพราะฉะนั้นการเรียนเรื่องวิญญาณ เมื่อต้องการที่จะเรียนรู้ให้ละเอียด จึงต้องฝึกสมาธิให้สูงขึ้นโดยลำดับจนกระทั่งสามารถที่จะกำหนดการเกิดดับของวิญญาณ หรือมองเห็น การเกิด ดับของ วิญญาณ ได้ทัน ตาม ความเป็น จริง เหมือนกับในทางวิทยาศาสตร์ ที่พยายามหาทางมองให้ เห็นการเกิดดับของกระแสไฟฟ้า จนกระทั่งสามารถที่จะบอกได้ว่า ในชั่วระยะเวลาหนึ่งวินาที กระแสไฟฟ้ามีการเกิดดับกี่ครั้ง

การศึกษาเรื่องวิญญาณจะต้องอาศัยสมาธิเป็นหลักสำคัญ ในเมื่อนักวิทยาศาสตร์ส่วนมากไม่สนใจเรื่องสมาธิ หรือสนใจแต่ไม่สามารถจะฝึกสมาธิได้ถึงขั้นสูง

ฉะนั้นจึงไม่อาจที่จะหยั่งรู้ได้ว่ามีวิญญาณอยู่ในสิ่งทั้งปวง
 โครงสร้างและคุณสมบัติของวัตถุเกิดขึ้นมาจากวิญญาณใน
 วัตถุ ถ้าสามารถเปลี่ยนสภาพของวิญญาณในวัตถุได้ ก็
 สามารถเปลี่ยนโครงสร้างของวัตถุได้ เปลี่ยนคุณสมบัติ
 ของวัตถุได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้โดยปกติก็ได้มีอยู่
 แล้วในสิ่งที่มีชีวิตทั้งปวง นั่นก็คือ การที่คนเราหรือสิ่ง
 ที่มีชีวิตทั้งหลายกินอาหารเข้าไปแล้ว อาหารก็กลายเป็น
 ส่วนต่างๆ ของร่างกาย กลายเป็นส่วนต่างๆ ของสิ่งมี
 ชีวิต การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นักวิทยาศาสตร์รู้ดี แต่ไม่
 มีใครเฉลียวใจว่าเป็นการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดจากวิญ
 ญาณ ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า วิญญาณเป็นปัจจัย
 ให้เกิดนามและรูป ซึ่งคำว่ารูปในที่นี้ก็หมายถึงส่วน
 ต่างๆ ของร่างกาย และพฤติกรรมต่างๆ ของร่างกาย
 ทุกอย่างในร่างกายมีความหมาย ข้อเท็จจริงอันนี้เห็น
 ได้ชัดมาก แต่ไม่มีใครรู้ว่า นี่เป็นข้อเท็จจริงที่พิสูจน์
 ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงหรือพฤติกรรมต่างๆ ของร่าง
 กายเกิดมาจากวิญญาณ

ตามหลักพระพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ว่า วิญญาณ
เป็นปัจจัยให้เกิดวิญญูตรูปมาตั้งแต่แรกปฏิสนธิ คำว่า
วิญญูตรูป ตามศัพท์แปลว่า รูปคือพฤติกรรมหรือการ
เคลื่อนไหว ที่ยังผู้นั้นให้รู้ความหมาย หมายความว่า
พฤติกรรมที่ในเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ผู้ที่ศึกษาก็สามารถที่
จะรู้ได้ว่า พฤติกรรมนั้นๆ เกิดมาเพื่ออะไร และจาก
พฤติกรรมที่มีความหมายนี้แหละ จึงก่อให้เกิดโครงสร้าง
หรืออวัยวะต่างๆ ถ้าหากวิญญาณไม่มี พฤติกรรมที่มี
ความหมายจะเกิดขึ้นไม่ได้ พระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ว่า:—

ดูก่อนอานนท์ ถ้าวิญญาณจักไม่ก้าวลงสู่ท้อง
ของมารดา นามรูปจะพึงเกิดในท้องของมารดาได้หรือ?

และในทางพุทธศาสนาย่อมถืออีกว่า:—

เมื่อวิญญาณจุติจากมนุษย์ หรือจากสัตว์ก็ตาม
วิญญาณก็จะสร้างร่างกายขึ้นมาใหม่ที่ ซึ่งร่างกาย
ที่เกิดขึ้นใหม่และสมบูรณ์ขึ้นมาทันที เรียกว่าโอป-
ปาติกะ

ผู้ที่ได้สมาธิขั้นสูงแม้จะยังไม่ตาย แต่ก็สามารถที่จะสร้างร่างกายแบบโอปปาติกะขึ้นมาได้ทันที ตามความต้องการ และร่างกายที่สร้างขึ้นมานี้ก็จะมีประสิทธิภาพทุกอย่างเหมือนกับร่างกายของโอปปาติกะทั่วไป กล่าวคือ เป็นร่างกายที่มีชีวิต มีการเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนได้ สามารถที่จะรู้เห็น ได้ยินได้ฟัง มีความนึกคิด เหมือนกับกายเนื้อทุกอย่าง สมรรถภาพในขณะที่อยู่ในกายเนื้ออย่างไร ในกายทิพย์หรือในกายที่เป็นโอปปาติกะนั้นก็เหมือนกัน แต่กายทิพย์มีคุณสมบัติพิเศษเหนือกายเนื้อหลายอย่าง เช่น ไปไหนได้รวดเร็วเท่าใจนึก สามารถผ่านกำแพงหรือฝาผนัง ผ่านไปในภูเขาไปทะเลลู่อัดด้านหนึ่งก็ได้ จะลงไปอยู่ในใต้มหาสมุทร หรือจะไปอยู่ในท้องฟ้าก็สามารถทำได้ตามใจปรารถนา

ต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียดถึงหลักต่างๆ ดังที่กล่าวมาและเชื่ออย่างสนิท ว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ทุกประการ จึงจะสามารถเข้าใจได้ว่า กฎเกณฑ์ของวัตถุโครงสร้าง

สร้างของวัตถุทุกอย่างขึ้นอยู่กับวิญญาณ การเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายหรือภายในระบบของสิ่งที่มีชีวิต คือภายในเซลล์ทุกเซลล์นั้น ถ้าพิจารณากันให้ซึ่งแล้ว ก็จะเห็นว่า วัตถุประสงค์ซึ่งมีการสลายตัวอยู่ตลอดเวลา ด้วยอำนาจของการกิน การย่อย และการเผาผลาญนั้น เป็นการสลายตัวที่ขึ้นอยู่กับควบคุมของวิญญาณที่กำลังทำงานอยู่ และการสลายตัวของวัตถุนั้นก็ทำให้เกิดวิญญาณขึ้นมาอีก เพราะความรู้สึกในสิ่งที่มีชีวิตนั้น พระพุทธเจ้าได้ทรงเปรียบเทียบไว้ว่า เหมือนกับเปลวไฟ ก็มีการเกิดดับอยู่ตลอดเวลา อันที่ดับก็เป็นอันดับไป อันที่เกิดใหม่ไม่ใช่อันเก่า วิญญาณที่เกิดอยู่เสมอภายในสมองหรือภายในระบบของสิ่งที่มีชีวิตทุกขณะนั้น ก็ได้มาจากการสลายตัวของวัตถุที่เกิดจากการเผาผลาญนั่นเอง กรรมวิธีอันนี้นักวิทยาศาสตร์ก็รู้ดีว่า ถ้าภายในระบบของเซลล์ไม่มีการกินการย่อยและการเผาผลาญ เซลล์นั้นก็ต้องตาย ความรู้สึกในตัวเซลล์นั้นก็ไม่มี ขอให้นึกและพิจารณาให้ละเอียดว่า การเกิดดับของวิญญาณภายในระบบของเซลล์นั้น มีการเกิดดับและเกิดใหม่อยู่ตลอด

เวลา ระบบของเซลล์ต่างๆ ภายในร่างกายมีความเกี่ยว
โยงถึงกัน และมีศูนย์กลางอยู่ที่สมอง เพราะฉะนั้นร่าง
กายของคนคนหนึ่งจึงเท่ากับจักรวาลใหญ่อันหนึ่ง ซึ่ง
ประกอบไปด้วยจักรวาลเล็ก ๆ รวมกันขึ้นมา และด้วย
เหตุนี้ คนที่ศึกษาเรื่องชีวิตของตัวเองอย่างละเอียดทุก
แง่ทุกมุมตั้งแต่พระอรหันต์บุคคลทั้งหลาย จึงสามารถเข้าใจ
ถึงเรื่องสากลจักรวาลด้วย ตั้งแต่พระพุทธรเจ้าใต้ตรัส
ถามว่า:—

ใครจักรู้แจ้งซึ่งแผ่นดินนี้? ใครจักรู้แจ้งซึ่ง
ขุมโลก ซึ่งโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก?

และพระพุทธรเจ้าก็ใต้ตรัสตอบเองว่า:—

พระเสขะจักรู้แจ้งซึ่งแผ่นดินนี้ พระเสขะจักรู้
ซึ่งขุมโลก ซึ่งโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก

หนึ่งในคัมภีร์ก็ยังได้กล่าวไว้อีกว่า:—

ผู้ใดที่ต้องการจะรู้แจ้งซึ่งการเกิดของโลกนี้และ
การดับของโลกนี้ ก็ให้ค้นหาคำตอบจากร่างกายอัน
ยาวาวหนาคน

การศึกษาพระพุทธศาสนาในชั้นละเอียดนั้น ถ้าต้องการจะหาทางอธิบายให้คนในสมัยปัจจุบันเข้าใจได้ง่าย ผู้อธิบายจะต้องมีความรู้กว้าง จะต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ด้วย จึงจะถ่ายทอดความรู้ทางศาสนา ซึ่งส่วนมากอยู่ในความหมายที่ลึกซึ้ง ออกมาเป็นภาษาและสำนวนที่คนสมัยปัจจุบันจะฟังฟังเข้าใจได้ง่าย ๆ แต่ทั้งนี้ก็อย่าลืมว่า การศึกษาในทางโลกแม้จะให้เก่งและเชี่ยวชาญสักเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจที่จะรู้แจ้งเกี่ยวกับเรื่องชีวิต เกี่ยวกับเรื่องสากลจักรวาลได้ ไม่อาจที่จะรู้แจ้งแทงตลอดแม้ในเรื่องโลกของฝ่ายวัตถุได้ ถ้าหากผู้นั้นไม่เข้าใจเรื่องวิญญาณอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ก็เพราะวิญญาณเป็นต้นกำเนิดเป็นที่มาของวัตถุทุกอย่าง ดังที่ได้อ้างมาแล้วว่า วิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งปวง เพราะเหตุที่วิญญาณเป็นรากฐานเป็นที่มาของวัตถุ เพราะฉะนั้นผู้ที่ศึกษามาอย่างละเอียดในเรื่องของวิญญาณจึงสามารถเข้าใจเรื่องของวัตถุได้ และสามารถอธิบายได้เกี่ยวกับเรื่องกฎเกณฑ์ของวัตถุ

แต่ก็อย่าลืมว่า ผู้ที่ศึกษาแต่ในเรื่องของวิญญาณ โดยไม่มีความรู้ในทางวัตถุเลยนั้น จะนึกไม่ค่อยได้ ถึงกฎเกณฑ์ของวัตถุ จะให้อธิบายเรื่องของวัตถุอย่างละเอียดเหมือนกับนักวิทยาศาสตร์ สามารถทำอะไรได้ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ได้ เหมือนกับนักวิทยาศาสตร์นั้น ย่อมทำไม่ได้

แต่ถึงกระนั้นก็อย่าลืมว่า นักวิทยาศาสตร์คนแรกที่คิดค้น วางกฎ และประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ขึ้นมาโดยไม่มีใครสอนมาก่อน อาศัยความสังเกตกับความคิดของตน ก็ทำให้รู้เรื่องราวของวัตถุมากขึ้นโดยลำดับ นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้ รู้กฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ขึ้นมาได้อย่างไร?

ข้อเท็จจริงอันนี้ ถ้าหากมีความรู้ในเรื่องวิญญาณ จะสามารถอธิบายได้ง่ายมาก เพราะจากความรู้ในทางวิญญาณจะทำให้เรารู้ว่า มหาวิทยาลัยที่สามารถจะให้ความรู้ทุกอย่างแก่เรา ได้มีอยู่แล้วในตัวเราทุกคน คนที่สามารถทำใจให้สงบ ทำใจให้ว่าง ตัดความอยาก

ของวัตถุนั้น ก็คือปรากฏการณ์ของวิญญาณในวัตถุ เช่นเดียวกับโครงสร้างของร่างกายก็คือปรากฏการณ์ของวิญญาณในร่างกาย หรือการแสดงออกของวิญญาณในค้ำวัตถุ เช่นคำพูด คนเรามีความคิดอย่างไร ก็พูดออกมาอย่างนั้น คำพูดก็คือการแสดงออกของวิญญาณในทางวัตถุ

นักวิทยาศาสตร์มีความรอบรู้เรื่องวัตถุอย่างละเอียด และสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาได้มากมาย ซึ่งบางอย่างก็เป็นสิ่งมหัศจรรย์ เช่น เรือบิน รถไฟ เรือดำน้ำ โทรทัศน์ วิทยุ เรดาร์ จรวดอย่างนี้เป็นต้น จึงสังเกตว่า วิญญาณเป็นผู้สร้างร่างกายขึ้นมา สิ่งที่วิญญาณสร้างขึ้นมาเป็นสิ่งมหัศจรรย์ยิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ทั้งหมด ถ้าหากวิญญาณไม่ทราบถึงกฎเกณฑ์ของวัตถุโดยละเอียด และไม่มีสมรรถภาพอยู่ในตัว ก็ไม่อาจที่จะสร้างร่างกายขึ้นมาได้ แต่เรื่องอย่างนี้คนส่วนมากยังไม่ยอมรับ ทั้งที่พระพุทธเจ้า ได้ตรัสไว้นานแล้วว่า วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป

นักวิทยาศาสตร์สร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาได้ ก็เพราะมีความรอบรู้ในเรื่องวัตถุ ซึ่งคำว่านักวิทยาศาสตร์ในที่นี้ก็คือวิญญานของนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีความรอบรู้ในเรื่องของวัตถุ ถ้าหากเราเข้าใจเรื่องเหล่านี้ดี เราก็จะเห็นว่า การที่นักวิทยาศาสตร์คิดค้นอะไรได้ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาได้ นั้น ที่แท้ก็คือความสามารถภายในซึ่งมีอยู่ในวิญญานค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมา โดยอาศัยการศึกษา และการสังเกตนั่นเอง

ขอให้สังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า คนที่สำเร็จอภิญญาจะสามารถแสดงอภินิหารได้ต่าง ๆ เหมือนกับนักวิทยาศาสตร์ ที่สามารถประดิษฐ์สิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ ขึ้นมา เช่นนักวิทยาศาสตร์สามารถสร้าง วิทยุ โทรทัศน์ จรวด ขึ้นมาได้ ผู้ที่สำเร็จอภิญญาก็สามารถที่จะมีหุทิพย์ ตาทิพย์ ไปไหนมาไหนได้ด้วยกายทิพย์ ซึ่งมีความเร็วเท่ากับใจนึก นักวิทยาศาสตร์สามารถสร้างเครื่องบิน เรือดำน้ำ คนที่สำเร็จทางอภิญญาก็สามารถที่จะไปมาในอากาศ หรือลงไปอยู่ใต้น้ำก็ได้ นักวิทยาศาสตร์สามารถ

สร้างสมองอิเล็กทรอนิกส์ คนที่สำเร็จปริญญาก็สามารถที่จะ
รู้อะไรในอดีต ในอนาคต หรือต้องการจะรู้อะไรก็ได้
ซึ่งความรู้ที่ว่านี้ จะเกิดขึ้นทันทีที่ต้องการ และจะรู้อะไร
ได้สารพัดโดยไม่ต้องใช้ความคิดเลย

ตัวอย่างที่เปรียบเทียบมาให้ดูนี้ จะเข้าใจได้ไม่
ยาก ถ้าหากเราเข้าใจในทฤษฎีที่ว่า ความรู้ของนัก
วิทยาศาสตร์ที่สามารถประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาได้ นั้น ก็
คือความรู้ที่พัฒนาขึ้นมาจากความรู้ดั้งเดิม ซึ่งโดย
ธรรมดาที่ได้มีอยู่แล้ว ในส่วนลึกแห่งวิญญาณของคน
เราทุกคน เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า อะไรที่นักวิทยา-
ศาสตร์ทำได้ คนที่สำเร็จปริญญาก็สามารถที่จะทำได้
โดยอาศัยอำนาจจิต หรืออะไรที่นักอภิญญาทำได้ นัก
วิทยาศาสตร์ก็ย่อมจะทำได้ เพราะฉะนั้น ในเมื่อทาง
พระพุทธศาสนา ได้เคยกล่าวมานานแล้วว่า คนที่สำเร็จ
อภิญญาสามารถไปสำรวจในจักรวาลอื่นได้ ก็ย่อมหมายความว่า
สักวันหนึ่ง นักวิทยาศาสตร์ก็ย่อมจะไปสำรวจ
จักรวาลอื่นได้เป็นผล สำเร็จ ด้วยยาน อวกาศอย่าง
แน่นอน

ขอให้สังเกตว่า ถ้าเราพยายามศึกษาเรื่องของชีวิต ให้มีความรู้อย่างละเอียด จนกระทั่งในที่สุดรู้แจ้งว่า ในสิ่งมีชีวิตทุกอย่างมีวิญญาน และรู้แจ้งว่า สิ่งต่างๆ ที่วิญญานสร้างขึ้นในระบบของชีวิตนั้นมีอะไรบ้าง? และมีกรรมวิธีแห่งการสร้างอย่างไร? ซึ่งในเมื่อเรารู้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องสิ่งต่างๆ ในชีวิต ทุกประเภท นับตั้งแต่พืชชั้นต่ำสัตว์ชั้นต่ำจนกระทั่งถึงมนุษย์ ในที่สุดเราก็จะได้แนวความคิดออกมาว่า อะไรที่วิญญานสร้างขึ้นได้ สิ่งๆ นั้นสักวันหนึ่งนักวิทยาศาสตร์ก็จะสามารถสร้างขึ้นได้

และอีกแนวหนึ่ง ถ้าหากเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องอภิญาในพระพุทธศาสนาจนกระทั่งรู้แจ้งว่า เรื่องอภิญาต่างๆ ตามที่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ได้อ้างไว้ นั้น เป็นความจริงทุกอย่าง เราก็จะได้แนวความคิดออกมาว่า สิ่งใดที่นักอภิญาทำได้ สิ่งนั้นสักวันหนึ่งนักวิทยาศาสตร์ก็สามารถที่จะสร้างขึ้นได้ ซึ่งจะมีสมรรถภาพคล้ายคลึงกับคนที่ได้อภิญาทำได้

แต่อย่างไรก็ดี อย่าลืมว่า การศึกษาถึงเรื่องชีวิต
 ก็น่า การศึกษาถึงเรื่องสากลจักรวาลก็น่า โดยอาศัยวิธีทาง
 วิทยาศาสตร์หรือโดยอาศัยวิธีทางวัตถุ คือใช้ประสาทสัม-
 ผัส และใช้เครื่องมือช่วยประสาทสัมผัสนั้น แม้จะทำให้
 ให้เรามีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและเรื่องสากล
 จักรวาลมากสักเพียงไรก็ตาม ก็ยังถือได้ว่าเป็นการศึกษา
 ทางอ้อม และถึงแม้จะเก่งสักเพียงไร ก็ไม่อาจที่จะเข้า
 ถึงความจริงทุกแง่ทุกมุม ไม่อาจที่จะรู้แจ้งแทงตลอดใน
 เรื่องของชีวิตและในเรื่องของสากลจักรวาล เพราะประ-
 สาทและสมองของคนเราอยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ตรงกัน
 ข้าม ถ้าหากการศึกษานั้นได้อาศัยวิธีทางวัตถุด้วย และ
 พร้อมกันนั้น ได้อาศัยการฝึกสมาธิจนกระทั่งสามารถ
 เข้าฌานได้ และพ้นจากความจำกัดของประสาทสัม-
 ผัสได้ สำหรับคนที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาอย่างดี
 และได้ฌานขั้นสูงด้วยนั้น แน่แน่นอนเหลือเกินว่า จะ
 เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด จะสามารถอธิบาย
 และสร้างทฤษฎีขึ้นมาได้เองจากภายในใจของตัว โดย

ที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องมือภายนอก แต่แล้วก็สามารถที่จะนำมาทดสอบ หรือพิสูจน์ด้วยข้อเท็จจริงต่างๆ ได้ และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ กล่าวกันว่า—

สำหรับคนที่มีความรู้ในเรื่องวัตถุอย่างดี และเข้างานขั้นสูงได้ด้วยนั้น สมมติว่าเป็นหมอ ก็สามารถจะถามต้นไม้หรือแร่ธาตุต่างๆ เพื่อให้มันบอกกว่าตัวมันเองมีคุณสมบัติ ที่จะนำไปใช้ในการรักษาโรคอะไรได้บ้าง หรือถ้าหากเป็นนักเคมีหรือนักฟิสิกส์ ก็สามารถที่จะถามเอาความรู้จากวัตถุทุก ๆ อย่างที่พบเห็น เสมือนหนึ่งวัตถุนั้น ๆ เป็นนักวิทยาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องของตัวบอกให้

ความคาดคะเนหรือสมมติฐานในลักษณะเช่นนี้น้อยคนมากที่จะรู้ว่ามันเป็นสิ่งที่จะเป็นไปได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คนที่สามารถเข้าสมาธิไปจนกระทั่งพ้นความจำกัดของประสาทสัมผัสได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่สามารถคิดอะไรได้ดีกว่า รู้อะไรได้มากกว่าคนที่มีความรู้ที่เชี่ยวชาญจากการเรียนมาเท่า ๆ กัน อย่างชนิดที่ไม่มี

ทางที่จะเปรียบเทียบกันได้เลย หมายความว่า สมมติว่า นาย ก. กับนาย ข. มีความรู้จากการเรียนโดยอาศัยประ-
 สัมผัสมีความเชี่ยวชาญมาเท่า ๆ กัน แต่นาย ก. นั้นมี
 ความรู้เชี่ยวชาญจากประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสอย่าง
 เดียว เข้าสมาธิขั้นสูงไม่ได้ ส่วนนาย ข. มีความรู้เท่า
 กับนาย ก. ทุกอย่าง แต่สามารถเข้าสมาธิขั้นสูงได้ ใน
 กรณีอย่างนี้ แน่نون นาย ข. จะต้องมีความสามารถรู้อะไร
 ได้ต่าง ๆ เหนือนาย ก. มากมาย โดยไม่ต้องอาศัยตำรา
 โดยไม่ต้องมีใครบอก แต่คิดขึ้นได้เอง เป็นความรู้
 ที่มาจากภายใน นาย ข. จะมีความสามารถในลักษณะ
 เช่นนี้เหนือนาย ก. อย่างชนิดที่ไม่มีทางที่จะเปรียบเทียบ
 กันได้เลย ^{๕๕๕} ทั้งนี้เพราะนาย ข. สามารถเอาความรู้จาก
 ภายในออกมาใช้ได้

อย่าลืมนะ วิญญาณของคนเรานั้น ถ้าเป็นอิสระ
 จากสิ่งภายนอก พ้นจากอิทธิพลของประสาทสัมผัส
 ไปได้แล้ว จะมีความสามารถมีความรอบรู้ในทุกสิ่ง
 ทุกอย่าง โดยไม่ต้องใช้ความคิด เพียงแต่ใช้ความ

ตั้งใจเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อต้องการจะรู้อะไร คำตอบ
ก็จะออกมาจากภายในทันที

ข้าพเจ้าขอสรุปอีกครั้งหนึ่ง ความรู้ทุกอย่างที่เรา
ได้มาด้วยการเรียนจากโรงเรียน จากตำรา จากครูอา-
จารย์ จากการสังเกตด้วยตัวเอง และจากการฝึกฝนต่าง ๆ
ความรู้ทุกอย่างที่ได้มานี้ โดยเนื้อแท้แล้วก็คือความรู้
ที่พัฒนามาจากความรู้ภายใน ไม่มีอะไรที่ภายในวิญ-
ญาณส่วนลึกจะไม่รู้ แต่ความรู้ทุกอย่างจากภายในนั้น
จะพัฒนาออกมาได้ต้องอาศัยการศึกษา และการอบรม
ดังที่เราทำกันอยู่ เหมือนกับต้นไม้ ไม่ได้เจริญเติบโต
มาจากดินฟ้าอากาศ มันเจริญเติบโตมาจากรากฐานภายใน
เพราะต้นไม้จะเกิดมาเป็นต้นอะไรสำคัญอยู่ที่เมล็ด
ของมัน ดินฟ้าอากาศเป็นเพียงส่วนประกอบ ซึ่งจะขาด
เสียมิได้ที่จะช่วยให้มันเกิดและเจริญเติบโตขึ้นมา เพราะ
ฉะนั้นจึงพูดได้อีกนัยหนึ่งว่า—

ทุกคนได้มีความเป็นสัพพัญญูอยู่ในวิญญาณแล้ว
ด้วยกันทุกคน การศึกษาเป็นเพียงการเพาะ เพื่อให้
สิ่งที่มีอยู่เกิดและเจริญเติบโตขึ้นมาเท่านั้น

และขอสรุปอีกครั้งหนึ่งว่า อะไรที่นักวิทยาศาสตร์ทำได้ คนที่สำเร็จปริญญาเพราะได้สมาธิขั้นสูงซึ่งหมายความว่า สามารถเข้าสมาธิได้ลึกจนกระทั่งตัดความสัมพันธ์จากโลกภายนอกได้ และพ้นจากอิทธิพลของประสาทสัมผัส และที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถทำใจให้ว่างได้ ด้วยการมองเห็นปรากฏการณ์ทุกอย่างเป็นมายา ด้วยการมองเห็นความไม่มีตัวตนในทุกสิ่งทุกอย่าง สิ่งใดที่เคยยึดถือว่าเป็นตัวเราหรือของของเรา ก็มองเห็นชัดว่าไม่ใช่และก็ไม่ยึดถือสิ่งใดว่าเป็นตัวเราหรือเป็นของของเรา เป็นผู้ทึ่งเรียกได้ว่ามีความว่างเปล่าเป็นอารมณ์ อยู่กับความว่างเปล่าไม่ยึดมั่นและไม่ติดอยู่ในสิ่งใดๆ จิตใจเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์ คนที่สามารถทำใจได้อย่างนี้เท่านั้นจึงจะสามารถมีความรอบรู้ในทุกสิ่งทุกอย่างตามความตั้งใจ คือต้องการจะรู้อะไรก็รู้ได้ทันที โดยไม่ต้องอาศัยการดูการฟัง ไม่ต้องอาศัยความนึกคิด เพียงแต่อาศัยความตั้งใจเท่านั้น

แต่ทั้งหมดนั้นก็อย่าลืมว่า คนที่มีบารมีมาน้อย มี
 การศึกษามาน้อย ความรู้ที่จะเป็นสื่อสำหรับการถ่ายทอด
 ทอดความรู้จากภายในออกมาไม่พอ ก็ไม่อาจที่จะ
 ตอบคำถามได้ทุกอย่างหรือรู้อะไรได้ทุกอย่าง เพราะ
 มันเหมือนกับเมล็ดพืชต่าง ๆ ซึ่งทุกเมล็ดก็พร้อมที่จะ
 งอกขึ้นมาได้ แต่ถ้าเมล็ดพืชอันไหนไม่ได้สิ่งแวดล้อม
 ที่เหมาะ มันก็งอกขึ้นมาไม่ได้ เพราะฉะนั้นอย่าไปเข้าใจ
 ใจผิดว่า บุคคลที่เป็นพระอรหันต์ แม้จะได้อภิญญาทั้ง
 ๖ ก็อย่าไปนึกว่าจะสามารถรอบรู้ทุกอย่าง ตอบปัญหา
 ได้ทุกอย่าง เพราะความจริงมีอยู่ว่า พระอรหันต์มีความ
 รู้ความสามารถไม่เหมือนกันทุกองค์ พระสารีบุตร พระ
 โมคคัลลานะ พระอานนท์ แม้จะเป็นพระอรหันต์ที่มี
 ความรอบรู้มากมาย แต่ก็ไม่สามารถที่จะรู้อะไรได้ทุก
 อย่างเหมือนกับพระพุทธเจ้า

แต่ถึงอย่างไรก็ดี ก็อย่าลืมว่า คนที่มีวริเยนแต่
 หนังสือ แสวงหาความรู้ความชำนาญโดยอาศัยประสาท
 สัมผัสอย่างเดียว หรือแม้จะอาศัยเครื่องมืออย่างตีช่วย

ประสาทสัมผัส เช่น ไขกัลงจูลทัศน์ และโทรทัศน์ช่วย
 ประสาททางตาเป็นต้นนั้น ก็ขอให้จำไว้ว่า เขาจะไม่
 ทางรู้อะไรถูกต้องตามความเป็นจริง และเป็นการ
 ศึกษาที่เดินทางอ้อมเหินดเหินดน้อยมาก ลงทุนมาก แต่
 แล้วยังไม่อาจที่จะบรรลุถึงผลที่ต้องการได้ไม่ว่าจะโดย
 วิธีใดๆ ตรงกันข้าม ผู้ที่ศึกษาโดยอาศัยประสาทสัมผัส
 แม้การศึกษาของเขาจะไม่กว้างขวาง แต่ถ้าสามารถเข้า
 สมาธิได้ ทำใจให้ว่างได้ จะมีความรู้เหนือกว่ารู้อะไรได้
 เร็วกว่า ทำอะไรได้ดีกว่ามากมายหลายเท่า การศึกษา
 โดยวิธีนี้ คือโดยอาศัยสมาธิประกอบด้วยนี้ เป็นการ
 ศึกษาที่ตรงกว่า ลงทุนน้อยกว่า เสียเวลาน้อยกว่า แต่
 ได้ผลมากกว่าหลายเท่า

และก็อย่าลืมว่า คนที่มุ่งแต่ในทางสมาธิอย่าง
 เดียว โดยไม่สนใจต่อการศึกษาเลยนั้น ก็อย่าไปหวังเลย
 ว่า ตนเองจะมีความรู้ความสามารถเกิดขึ้นมาได้จริงๆ
 อย่าเพ้อฝันเป็นอันขาดว่า ถ้ามีสมาธิแล้ว ก็จะสามารถ
 รู้อะไรขึ้นมาได้เองโดยไม่ต้องเรียน เมล็ดผลไม้ที่

สมบูรณ์ดี พร้อมทั้งจะงอกขึ้นมาได้ ก็อย่าลืมว่า ถ้าไม่ได้ดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมแก่มัน มันก็ไม่อาจที่จะงอกขึ้นมาได้ ความรู้ภายในที่อาจจะเกิดขึ้นมาได้เองนั้น จะต้องอาศัยสื่อในการแปล จึงจะเกิดขึ้นมาได้ สื่อในการแปลก็คือความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียน โดยอาศัยประสาทสัมผัส ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงวางหลักไว้ว่า บัญญาจะเกิดขึ้นมาได้ต้องเป็นไปตามลำดับดังนี้คือ:-

๑. อาศัยการเรียน เรียกว่าสุตมยบัญญัติ
๒. อาศัยการพิจารณา เรียกว่าจินตามยบัญญัติ
๓. ในขั้นสุดท้ายจะต้องอาศัยสมาธิและวิปัสสนาเรียก ว่าภาวนามยบัญญัติ

การทำใจให้เป็นอิสระ การทำใจให้ว่างจากอารมณ์ และจากความรู้สึกนึกคิดทุกอย่าง ในใจมีแต่ความว่างเปล่า ไม่ติดและไม่ยึดถืออยู่ในสิ่งใด ๆ ภาวะอย่างนี้เป็นภาวะที่สูงที่สุดสำหรับชีวิตของคนเรา ภาวะอย่างนี้เรียกว่านิพพาน ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า:-

นิพพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา

พระพุทธเจ้าท.ย่อมกล่าวว่านิพพานเป็นธรรมสูงสุด

การเข้าถึงนิพพานไม่มีทางลัด กล่าวคือ ถ้าหาก
 คนไหนพื้นฐานในด้านคุณธรรมมีไม่พอ ก็ไม่อาจจะ
 บรรลุผลบรรลุถึงนิพพานได้ ไม่ว่าจะพยายามโดย
 วิธีใดๆ ก็ตาม เพราะมันเหมือนกับต้นไม้เช่นสมมุติว่า
 โดยธรรมดาต้นไม้ชนิดนี้จะต้องอาศัยเวลา ๕ ปีจึงจะมีลูก
 นั่นก็หมายความว่า โดยธรรมดาต้นไม้ชนิดนี้จะต้องใช้
 เวลา ๕ ปี รากฐานในการมีลูกของมันจึงจะสมบูรณ์ ใน
 กรณีอย่างนี้เราจะเห็นได้ชัดว่า เราไม่อาจจะปลูกต้นไม้
 ประเภทเดียวกัน ให้มีลูกเร็วกว่ากำหนดที่มันควรจะเป็น
 ซึ่งถ้าหากจะทำได้ ก็เพียงแต่เร่งให้มีผลเร็วขึ้นมาได้บ้าง
 นิดหน่อย แต่ถ้าหากต่อไป นักวิทยาศาสตร์มีความรู้
 เกี่ยวกับโครงสร้างของพืชเป็นอย่างดี และรู้จักวิธีที่จะ
 เอาพลังงานปรมาณูมาเร่งการพัฒนา เพื่อให้มีรากฐาน
 สมบูรณ์เร็วขึ้น ก็จะทำให้ต้นไม้มีผลเร็วขึ้นกว่าเดิมได้
 มาก เรื่องในทำนองนี้ในทางพระพุทธศาสนาก็มีกล่าวถึง
 เช่นพระพุทธเจ้าสามารถปลูกต้นไม้ม่วงจากเมล็ดให้เจริญ
 เติบโตขึ้นมาทันทีทันใด และข้าพเจ้าเคยเห็นด้วยตาของ

ข้าพเจ้าเอง ซึ่งจะเป็นการเล่นกลหรือใช้อำนาจจิตข้าพเจ้าก็ยังไม่แน่ แต่สิ่งที่แน่ตามสายตาของคนทุกคนที่เห็นอยู่ ณ ที่นั้นก็คือ มีแขกคนหนึ่งเอาเมล็ดมะม่วงเพาะลงในกระถางซึ่งมีดิน และทำพิธีปลุกเสก ในช่วงระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ นาที ก็มีต้นมะม่วงเกิดมาจากกระถางใบนี้ สูงประมาณสัก ๓ ศอกมิใบมีลูกเป็นมะม่วงทุกอย่าง และลูกมะม่วงต้นนี้ข้าพเจ้ายังขอเอามาหนึ่งลูก เอามาแบ่งกันลองรับประทาน ทุกคนก็ยอมรับว่าเป็นเนื้อมะม่วงจริงๆ ทั้งใบและเมล็ดข้าพเจ้าได้เก็บเอาไว้มานานหลายวัน ก็ปรากฏว่ายังคงเป็นใบมะม่วง ส่วนเมล็ดนั้นได้อำพาไปเพาะโดยวิธีธรรมดา แต่ไม่งอก แขกผู้^๕มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เชิญมาแสดงให้ดูในวัดมหาธาตุต่อหน้าคนดูมากมาย ไม่มีใครแม้แต่คนเดียวที่สามารถจะจับเท็จเขาได้ว่าเป็นการเล่นกล

การบรรลุถึงนิพพานจะต้องอาศัยรากฐานในด้านคุณธรรมอย่างเพียงพอ กล่าวคือ จะต้องสร้างบารมีถึง ๑๐ คือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ จันทิ

สัจจะ อธิษฐาน เมตตา และอุเบกขา ถ้าหากคนไหน
 มีบารมีเหล่านี้ยังไม่เพียงพอ เขาก็ไม่อาจที่จะทำใจให้ว่าง
 ทำใจให้เป็นอิสระเหมือนดั่งที่กล่าวมาแล้วได้ ตัวอย่าง
 เช่นคนไหนนิสัยในก้นการเสียสละมีไม่พอ ยังติดอยู่ใน
 วัตถุ ยังเป็นห่วงตัวเองมาก ยังไม่เคยเสียสละชีวิตของ
 ตัวเองเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ยังมีนิสัยเอาเปรียบผู้อื่น
 มีความมุกุฎิธรรมไม่พอ เรื่องทั้งหมดนั้นแสดงให้เห็นว่า
 ทานบารมีศีลบารมีมีน้อย บุคคลประเภทนี้แม้จะมีความ
 ธรรมมากสักเพียงไรซึ่งเป็นความรู้จากตำรา และแม้จะ
 มีความสะดวกและมีเวลาฝึกสมาธิมากสักเพียงไร ถ้าหาก
 ยังมีนิสัยเห็นแก่ตัว ยังเป็นห่วงตัวเองดั่งที่กล่าวมาแล้ว
 ก็จะไม่มีความที่จะบรรลุถึงความว่างความเป็นอิสระซึ่ง
 จะเป็นทางนำไปสู่ความรู้แจ้งในสิ่งทั้งปวง เพราะเหตุ
 นี้ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวว่า การบรรลุถึงนิพพานไม่มีทางลัด
 ทุกคนจะต้องพยายามสร้างบารมีให้เพียงพอเสียก่อน

แต่อย่างไรก็ดี สำหรับคนที่เข้าใจเรื่องชีวิตดั้น
 เขาก็ย่อมจะพบทางที่จะสร้างบารมีให้สมบูรณ์ได้เร็วขึ้น

เหมือนนักวิทยาศาสตร์ที่รู้จักวิธีเร่งพัฒนาสิ่งที่มีชีวิตให้มีผลเร็วกว่าตามธรรมชาติของมัน เพราะฉะนั้นถ้าหากคนไหนจะมีทางลัด ก็หมายความว่า คนนั้นรู้จักวิธีหรือมีโอกาสดีในการสร้างบารมีของตนให้สมบูรณ์เร็วขึ้น เช่น มีโอกาสอยู่ใกล้บัณฑิตเสมอ ได้ครูอาจารย์ที่ดี อย่างนี้เป็นต้น เขาก็ย่อมจะไปถึงจุดหมายปลายทางได้เร็วกว่าคนที่ไม่มีโอกาสเช่นนั้น.

อนึ่ง จากข้อความในหนังสือเรื่องความมหัศจรรย์ของธรรมชาตินี้ เราจะพบข้อที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า วิทยาศาสตร์เมื่อก้าวหน้าออกไปมาก ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ก็มักจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จนกระทั่งบางอย่างกลับหน้ามือเป็นหลังมือ ทั้งนี้เพราะทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือพูดกันอีกนัยหนึ่ง คือกฎเกณฑ์ทางวัตถุนั้นแม้จะเป็นหลักความจริงที่พิสูจน์หรือทดสอบได้ลงตัวก็จริง แต่ก็เป็นหลักความจริงที่ขึ้นอยู่กับกาลเทศะ ตัวอย่างง่ายๆ เช่นโดยหลักเกณฑ์ทั่วไปของที่ตกจากที่สูงย่อมจะหล่นลงสู่พื้นดินเสมอ เพราะ

โลกมีความตึงตืด หลักอันนี้เดี๋ยวนี้เราเห็นได้ชัดว่ามีขอบเขตจำกัด เพราะในเมื่อเราไปให้พ้นจากรัศมีการตึงตืดของโลกแล้ว กฎที่ว่านั้นก็ใช้ไม่ได้ การเดินของแสงก็เช่นเดียวกัน เราอาจจะพูดได้ว่า แสงเดินเป็นเส้นตรงก็ได้ แต่ภายในขอบเขตอันหนึ่ง ก็ภายในระยะสั้น ๆ ที่ไม่มีมวลขนาดใหญ่มาขวาง แสงเดินเป็นเส้นโค้งก็ได้ ในเมื่อแสงนั้นเดินผ่านไปในช่วงอวกาศระหว่างจักรวาลต่อจักรวาล หรือถ้าจะพูดกันอย่างลึกซึ้ง กฎเกณฑ์ของวัตถุ หรือคุณสมบัติของวัตถุย่อมขึ้นอยู่กับโครงสร้างของมัน ถ้าโครงสร้างของมันเปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์ก็เปลี่ยนแปลง ถ้าโครงสร้างสลายตัว กฎเกณฑ์ของสิ่งนั้นก็สูญหาย คนที่เข้าใจหลักเกณฑ์อันนี้ดี ย่อมจะพูดได้ว่ากฎเกณฑ์ของวัตถุก็เป็นอนัตตา ไม่มีตัวตนของมันที่แท้จริง และเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งหลักอันนี้พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้ในเรื่องไตรลักษณ์กล่าวคือ

สิ่งใดถ้าเป็นสังขาร ก็เป็นสิ่งที่มบีงจยปรอง
 แต่ง ไม่ใช่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวของมันเอง สิ่งเหล่านั้น

ทั้งหมดย่อมไม่เที่ยง คือเปลี่ยนแปลงได้ เกิดแล้วดับ
ได้

และย่อมเป็นทุกข์ ซึ่งหมายความว่า จะต้องมั่ง
ตรงกันข้ามที่สามารถทำลายสิ่งเหล่านั้นได้ ในทำนอง
เดียวกับที่ทางวิทยาศาสตร์กล่าวว่า เมื่อมี Matter ก็ต้อง
มี antimatter คำว่าเป็นทุกข์ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึง มีทุกข์-
เวทนา หรือมีความเจ็บป่วย

และในที่สุดพระองค์ได้สรุปว่า:-

สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนัตตา คำว่าสิ่งทั้งหลาย
ในที่นี้ หมายถึงกฎเกณฑ์ของวัตถุต่าง ๆ ด้วย

คนที่จะเป็นนักคิดชนิดที่จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ นั้น
จะต้องไม่ติดอยู่ในทฤษฎีหรือยึดมั่นอยู่แต่ในทฤษฎีที่เคย
เรียนรู้มา ในทางพระพุทธศาสนาได้เข้าใจสิ่งเหล่านี้ดี
มาก เรื่องอภิญาต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นเรื่องที่อยู่เหนือกฎ
ธรรมดา หรือกฎเกณฑ์โดยทั่วไป เช่นโดยธรรมดา คน
เราจะเห็นอะไรได้จะได้ยินอะไรได้ ก็จะต้องอาศัยประ
สาททางตาและทางหู และประสาทที่ว่านี้มีขอบเขตจำกัด
เพราะฉะนั้นถ้าหากจะมีใครบอกว่า คนเราสามารถที่จะ

เห็นอะไรก็ได้ ได้ยินอะไรก็ได้ โดยไม่ต้องใช้ตาและหูอันนี้ และสามารภที่จะเห็นได้ไกลได้ยินสิ่งที่อยู่ไกลเกินกว่าประสาทของคนทั่วไป ก็ย่อมจะไม่มีใครเชื่อ แต่ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ และผลงานทางวิทยาศาสตร์ที่กำลังก้าวหน้าขึ้นมาใหม่เรื่อย ๆ นั้นจะเป็นข้อพิสูจน์ ได้ดีถึงหลักอภิญญาในพระพุทธศาสนา

แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากทางพระพุทธศาสนาได้รู้ถึงที่มาหรือต้นกำเนิดของวัตถุ ต้นกำเนิดของกฎเกณฑ์ในทางวัตถุ เพราะฉะนั้นจึงสามารถเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในทางทฤษฎีของ วิทยาศาสตร์ ในด้าน วัตถุ ได้ง่ายถึงแม้ว่าจะไม่ได้เรียนมาโดยตรงก็ตาม เพราะตัวอย่างในทางพระพุทธศาสนามีให้เห็นบ่อย ๆ เช่นจิตของคนที่อยู่ในภุมิ โลกก็ยะก็ย่อมมีกฎเกณฑ์ ไปอย่างหนึ่ง เช่นเมื่อยังหลงผิดอยู่ในเรื่องตัวตน ก็จะต้องมีปฏิกิริยาต่ออารมณ์อันเป็นที่พอใจหรือไม่เป็นที่พอใจทุกครั้ง แต่สำหรับผู้ทีละความยึดถือในเรื่องตัวตนได้แล้ว จิตก้าวขึ้นสู่ชั้นโลกุตตระได้แล้ว ซึ่งในเมื่อเปรียบเทียบกับในทางวัตถุ ก็คล้าย

กับว่าออกไปพ้นจากโลกแล้ว กฎเกณฑ์อย่างที่เคยมีอยู่ก็
ใช้ไม่ได้ เช่นพระอรหันต์บุคคลทุกองค์จะไม่มีปฏิภิกิริยาต่อ
เครื่องเร้าหรือต่ออารมณ์เหมือนเมื่อก่อน ทั้งๆที่สภาพ
ของร่างกายก็เหมือนกับคนทั่วไป และอารมณ์ที่มากระทบก็
เป็นอย่างเดียวกับที่เคยเกิดแก่ผู้อื่น หรือเคยเกิดแก่
ตนเองเมื่อสมัยก่อน ซึ่งถ้าเป็นเมื่อก่อนแล้ว จะต้องม
ปฏิภิกิริยาโต้ตอบทันที แต่มาบัดนี้หลังจากที่จิตได้ก้าวขึ้น
สู่ชั้นโลกุตระธรรมแล้ว ปฏิภิกิริยาอย่างที่เคยมีจะไม่เกิดเลย
ไม่ว่าจะถูกเร้าอย่างใด ๆ ก็ตาม ซึ่งนับว่าเป็นการผิด
ธรรมดา เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า หลักธรรมในชั้น
โลกุตระ หรือเรื่องอภิญาชั้นโลกียะ ซึ่งเป็นเรื่องผิด
ธรรมดาผิดจากความเข้าใจของคนทั่วไป จึงเป็นสิ่งที่มิได้
และเรื่องนี้เราจะเข้าใจไม่ยาก ถ้าหากเราเข้าใจทฤษฎี
ชั้นมูลฐาน ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ได้ทั่วสากลจักรวาล กล่าว
คือ หลักที่อ้างมาแล้วว่า:—

มโนคือวิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย
วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จ
มาแต่วิญญาณ

วิชาญาณเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้วิวัฒนาการได้
 และการเปลี่ยนแปลงของวิชาญาณนั้นย่อมจะเปลี่ยนไปได้
 จนกระทั่งกลับหน้ามือเป็นหลังมือ และกฎเกณฑ์ของ
 วัตถุก็ดี ของสิ่งมีชีวิตก็ดี ก็ขึ้นอยู่กับวิชาญาณทั้งสิ้น
 เพราะฉะนั้นสำหรับคนที่เข้าใจเรื่องวิชาญาณอย่างแจ่มแจ้ง
 ถึงที่สุด จะสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้โดยไม่ยาก และ
 สิ่งมหัศจรรย์ที่สุด ก็คือ สามารถที่จะคิดประดิษฐ์สิ่ง
 ใหม่ๆ ขึ้นมาได้เสมอ ถ้าหากคนนั้นมีสื่อในการแปล
 เอาความสามารถจากภายในออกมาใช้ได้ และเป็นคน
 ที่สามารถเข้าสมาธิได้ แต่จะได้แค่ไหนนั้น ย่อมขึ้น
 อยู่กับสื่อในการแปลกับกำลังของสมาธิ กล่าวคือ ถ้าหาก
 มีสื่อในการแปลมากเพียงไร เข้าสมาธิได้สูงเพียงไร ก็
 สามารถที่จะคิดอะไรออกมาได้มาก ประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ
 ออกมาได้มากเพียงนั้น โลกควรจะตื่นกันเสียที่ถึงระบบ
 การศึกษาที่ถูกต้อง อย่างมีวิสัยอยู่กับการศึกษา
 ที่มุ่งแต่จะใช้ประสาทสัมผัส มุ่งแต่จะให้เกิดความชำนาญ
 โดยอาศัยประสาทสัมผัส

หลักการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา เมื่อกล่าว
โดยสรุปแล้วมีเพียง ๓ อย่าง ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงใช้คำ
ว่าดังนี้:—

๑. สีสสิกขา การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องศีล
 ๒. สมာธิสสิกขา การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสมาธิ
 ๓. ปัญญาสิกขา การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัญญา
- ระบบการศึกษาของพระพุทธศาสนาทั้ง ๓ อย่าง

นี้ หากเราศึกษาให้เข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จะสามารถเอา
ไปประยุกต์เข้ากับการศึกษาได้ทุกแขนง ซึ่งจะมีผลทำให้
การศึกษาแต่ละแขนง ที่มีระบบการศึกษาทางพระพุทธ-
ศาสนาเป็นรากฐานอยู่นั้นเจริญก้าวหน้าไปในทางที่ถูก
ต้อง ผลที่โลกจะพึงได้รับก็คือสันติสุขทั่วโลก ความมั่ง
หมายอันนี้จะไม่ทำให้โลกผิดหวังเลย ถ้าหากว่าวงการ
ศึกษาทั่วโลก จะเอาระบบการศึกษาของพระพุทธศาสนา
ไปใช้ เพราะพระพุทธเจ้าผู้ประกาศศาสนาเป็นผู้รู้แจ้ง
โลก รู้แจ้งในสิ่งทั้งปวง สว่างในสิ่งทั้งปวง ความรอบ
รู้ของพระองค์ที่มีอยู่ล้นแล้วแต่เป็นความตรัสรู้ กล่าว
คือเป็นความรู้ที่แจ่มแจ้ง เป็นความรู้ที่พระองค์รู้ได้ด้วย
ตนเองทั้งสิ้น

การศึกษาพระพุทธศาสนาในชั้นสูง คือในชั้นที่
จะทำให้เข้าใจถึงเรื่องอภิญญาต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ใน
คัมภีร์พระไตรปิฎกนั้น หลักสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุถึง
จุดหมายนี้ ก็คือ จะต้องพยายามศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติ
ในทางสมาธิและวิปัสสนาจนกระทั่งสามารถที่จะหยั่งรู้หรือ
มองเห็นด้วยญาณที่มาจากภายใน ซึ่งเป็นญาณที่นอก
เหนือประสาทสัมผัสว่า:—

ในสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างมีวิญญาณ และในวัตถุ
ทุกอย่างก็มีวิญญาณ กฎเกณฑ์ของวัตถุและโครง
สร้างของวัตถุทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับสภาพของวิญญาณ
ที่มีอยู่ในวัตถุ กฎเกณฑ์ของชีวิตและโครงสร้างของ
ชีวิตทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับสภาพของวิญญาณที่มีอยู่ใน
ชีวิตนั้น ๆ

การศึกษาที่ก้าวหน้ามาจนกระทั่งรู้แจ้งเช่นนี้ ก็คือ
ความเข้าใจอย่างชัดเจนในพุทธพจน์ที่ว่า:—

มโนคือวิญญาณ เป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย
วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จ
มาแต่วิญญาณ

โลกย่อมหมุนไปตามจิต วิวัฒนาการไปตามจิต
 เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง ย่อมเป็นไปตามอำนาจของสิ่ง
 เดียวคือจิต

เมื่อจิตเกิด โลกก็เกิด เมื่อจิตดับ โลกก็ดับ
 การเข้าใจพระพุทธศาสนาในระดับนี้ เป็นสิ่งที่
 ไม่จำเป็นสำหรับคนทั่วไป และโดยธรรมชาติก็เกินระดับ
 สติปัญญาของคนทั่วไป แต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้อง
 การจะศึกษาพระพุทธศาสนาในวงกว้าง จำเป็นสำหรับผู้
 นำในทางศาสนา และจำเป็นสำหรับนักวิทยาศาสตร์ชั้น
 สูง เพราะความเข้าใจในระดับนี้จะทำให้เกิดเอกภาพใน
 วงการศาสนาทุกศาสนา และจะสามารถเอาความรู้ทาง
 วิทยาศาสตร์เข้ามาประยุกต์กับทางพระพุทธศาสนาได้ ซึ่ง
 จะทำให้พระพุทธศาสนามีบทบาทอยู่ในการศึกษาทุกแขนง
 และทำให้พุทธศาสนาเป็นรากฐานของการศึกษาทุกแขนง
 ชั้นนี้แหละที่จะทำให้พระพุทธศาสนา มีชีวิตอยู่ตลอดเวลา
 เพราะว่าผู้ที่เข้าใจพระพุทธศาสนาในระดับนี้ย่อมจะเข้าใจ
 ถึงเรื่องพระผู้เป็นเจ้าในศาสนาคริสต์ และในศาสนาอื่นๆ
 ที่นับถือว่าโลกนี้มีผู้สร้าง และทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้เกิด

มาจากพระผู้เป็นเจ้า และจะทำให้เข้าใจถึงเรื่องปรมาตมัน
 ในศาสนาพราหมณ์ และถ้าหากคนที่เขื่อนักวิทยาศาสตร์
 ในตำนำวัตถุ เข้าใจเรื่องวิญญานในพระพุทธศาสนาเป็น
 อย่างดี ก็จะทำให้ความสังเกตในทางวิทยาศาสตร์ดีขึ้น
 อีกมากมาย กล่าวคือ จะทำให้มองเห็นหลักเกณฑ์ของ
 ปราณุกการณต่าง ๆ ได้ละเอียดถี่ถ้วน และกว้างขวางยิ่ง
 ขึ้น และจะสามารถนำเอาความรู้วิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อ
 ให้เป็นประโยชน์ในทางสันติแก่มนุษย์ชาติได้อย่างแท้จริง

เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นได้ว่า การเข้าใจเรื่อง
 วิญญานในวัตถุในพืชและในสัตว์ทุกชนิด เป็นเรื่องสำ
 คัญมาก แต่ก็ได้กล่าวมาแล้วว่าความเข้าใจอย่างนี้โดย
 ทั่วไปแล้วอยู่เหนือระดับสติปัญญาของคนทั่วไป เพราะ
 ฉะนั้นจึงไม่ต้องสงสัยว่า ทำไมคนส่วนมากจึงไม่เห็นด้วย
 แต่การที่เขาไม่เห็นด้วยนั้นก็ไม่ใช่สิ่งที่น่าตำหนิ เพราะ
 มันเป็นของธรรมดาที่คนเราย่อมไม่อาจที่จะมองเห็นอะไร
 ที่สูงกว่าระดับสายตาของตน แต่มันก็เป็นของจำเป็น

ที่จะต้องมีคนที่ยืนอยู่ในสูงคอยบอกสิ่งต่าง ๆ ให้กับคนที่ไม่อาจจะมองเห็นสิ่งที่อยู่ต่ำ ซึ่งถึงแม้บอกไปแล้ว เขาก็จะยังไม่เห็น เพราะยังไม่ได้ขึ้นมาในที่สูงเหมือนกับคนที่บอกก็ตาม ก็เป็นการดีที่คนเหล่านั้นควรจะรู้เอาไว้บ้าง เพราะถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว คนเหล่านั้นจะต้องหลงผิดในบางสิ่งบางอย่างกันไปอีกนานมาก เหมือนกับคนในสมัยปัจจุบันนี้ทั่วโลก ตกเป็นทาสของคำว่าธรรมชาติ เพราะเข้าใจว่าชีวิตนี้เกิดขึ้นมาตามธรรมชาติ สุกแล้วแต่ธรรมชาติ สิ่งทั้งหลายย่อมเป็นไปตามธรรมชาติ คนเราจะเอาชนะธรรมชาติไม่ได้ ซึ่งธรรมชาติที่ว่านี้คนเหล่านั้นก็ไม่ว่ามันคืออะไร และเมื่อคิดว่าเป็นธรรมชาติแล้ว ก็ยอมแพ้ ไม่พยายามที่จะคิดต่อหรือคิดเอาชนะธรรมชาติ

ท่านทั้งหลายที่เป็นนักคิดลองพิจารณาดู พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงเป็นทุกข์ ซึ่งหลักอันนี้ย่อหมายถึงว่า ทุกอย่างสามารถเอาชนะได้ เปลี่ยนแปลงได้ เพราะคำว่าเป็นทุกข์ในที่นี้หมายความว่า สิ่งใดถ้าเป็นสังขารแล้ว จะต้องมสังทตรง

กันข้ามที่สามารถจะทำลายสิ่งสิ่งนั้นได้ และด้วยเหตุ
 นี้ ในเมื่อมีความตาย ก็จะต้องมีความไม่ตาย เมื่อมีความ
 แก่ ความเจ็บ ความทุกข์ต่าง ๆ มันก็ต้องมีสิ่งตรงกัน
 ข้าม คือความไม่แก่ ไม่เจ็บ ความพ้นทุกข์ต่าง ๆ และ
 ในทำนองเดียวกัน นักวิทยาศาสตร์แม้จะสามารถผลิต
 อาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงอย่างไรก็ตาม ก็อย่าลืมนะ มัน
 จะต้องมีคนอื่นที่สามารถจะผลิตอาวุธ หรือเครื่องมืออะไร
 สักอย่างที่สามารถจะทำลายอาวุธนั้นได้ เพราะฉะนั้นการ
 เอาชนะกันด้วยอาวุธ หรือด้วยกำลังภายนอกนั้นย่อมไม่มี
 ทางที่จะสิ้นสุดลงได้ เราย่อมไม่ระงับด้วยการจ้องเวร
 การเอาเปรียบหรือการเบียดเบียนกันด้วยวิธีต่าง ๆ วัน
 นี้เราทำแก่เขาได้ สักวันหนึ่งก็ต้องมีคนอื่นทำกับเราได้
 เช่นเดียวกัน และคำว่าสักวันหนึ่งนี้ ก็มีได้มีความหมาย
 ว่าจะต้องเป็นในชาตินี้ อย่าลืมนะ คนเราเมื่อทำอะไรลงไป
 ไปแล้ว มันวิบากเกิดขึ้นในสันดาน และวิบากทุก
 อย่างที่เราทำไว้ มันจะต้องให้ผลอย่างแน่นอน ไม่วัน
 ใดก็วันหนึ่ง ชีวิตไม่ใช่มีเพียงชาติเดียว แต่ชีวิตมี

นับชาติไม่ถ้วน หน้คนอนหน้ได้ แต่หน้ตัวเองหน้ไม่
 พันตราบไคท์กิเลสหรือวิบากยังมีอยู่ ตายแล้วต้องเกิด
 การเวียนว่ายตายเกิดเป็นหลักความจริงในทำนองเดียวกับ
 ที่นักวิทยาศาสตร์กล่าวว่า สสารและพลังงานไม่มีสูญ
 มีแต่การเปลี่ยนภาวะ คนเราอยู่กับคนอื่น เช่นอยู่กับ
 พ่อแม่ อยู่กับลูก อยู่กับสามีภรรยา อยู่กับเพื่อน หรือ
 อยู่กับใครก็ตาม แม้จะนานนับเป็นสิบ ๆ ปี หรืออยู่ด้วย
 กันจนตลอดชีวิต มันก็เป็นการอยู่ชั่วคราวเท่านั้น ใน
 เมื่อเปรียบเทียบกับชีวิต ซึ่งเป็นของยั่งยืนยิ่งกว่าอายุของ
 โลกนี้ คนเราจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตัวเอง
 ตลอดกาล ถ้าวันนี้ทำเรื่องไม่ดีเอาไว้ ก็เตรียมตัวล่วงหน้า
 ไว้ได้เลยว่าจะต้องรับผิดชอบในการกระทำแน่ เพราะสัก
 วันหนึ่งวิบากของความไม่ดี หรือเรื่องราวที่ไม่ดีนั้นมันจะ
 ต้องให้ผลอย่างแน่นอน และในทำนองเดียวกัน ถ้าวัน
 นี้ทำดี เราก็สบายใจได้ว่าต่อไปเราจะไม่เดือดร้อน การ
 เข้าใจเรื่องชีวิตถูกต้องตามความเป็นจริงตามนัยที่กล่าวมา
 นี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุดและจำเป็นสำหรับทุกคน เพราะถ้า

ใครไม่เข้าใจ มันก็เหมือนคนตาบอดเดินทาง หรือคนตาดีเดินทางในที่มืด

สำหรับคนธรรมดาที่มีสติปัญญาน้อย ไม่มีอิทธิพลในสังคม โดยปกติแล้ว คนเหล่านี้ไม่เป็นภัยต่อคนอื่น คนที่เป็นภัยต่อสังคมหรือต่อโลก ก็คือคนที่ฉลาดมีอิทธิพลในวงงานต่าง ๆ แต่จิตใจไม่สูง เห็นแก่ตัว สถาบันการศึกษาชั้นสูงควรจะได้พิจารณากันให้รอบคอบถึงแนวทางการศึกษาว่า การศึกษาอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ทำให้โลกเจริญแน่แล้วหรือ? ทำให้โลกได้รับสันติสุขแน่แล้วหรือ? ข้าพเจ้าคิดว่า ผลที่ปรากฏออกมาให้เห็นอยู่ทุกวันนี้ มันบอกเราอย่างชัดเจนแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าโลกกำลังต้องการที่พึ่ง และที่พึ่งที่ว่านี้ก็จะไม่มีอะไรที่เหมาะสมตลอดอยู่เวลายิ่งไปกว่าศาสนา แต่ศาสนาคนส่วนมากโดยเฉพาะพวกชั้นปัญญาชนดูถูก โดยเห็นว่าไม่ค่อยจำเป็นที่จะนำมาใช้ในวงงานต่างๆ หรือถึงแม้หากเขาจะเห็นว่าจำเป็น ก็เป็นการเห็นอย่างผิวเผิน และในที่สุดก็เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ๆ ไม่ได้ การที่จะแก้ความรู้สึกที่มีต่อ

ศาสนาในลักษณะนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่ามียู่งทางเดียว คือจะ
 ต้องปรับระดับการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา ให้เข้ากัน
 ใ้กับการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในชั้นสูง คนในระดับนี้
 ในเมื่อเข้าใจทั้งสองอย่าง คือทั้งในทางวัตถุและในทางวิญญ
 ญาณอย่างลึกซึ้ง ซึ่งคนประเภทนี้แม้จะมีเพียงไม่กี่คน ก็
 จะสามารถทำให้โลกนี้สันติได้ การศึกษาให้รู้ว่า **วิญญาน**
มีอยู่ในสิ่งมีชีวิตทุกอย่าง และมีอยู่ในวัตถุไร้ชีวิต
ทุกอย่าง อันนั้นแหละคือกุญแจดอกสำคัญที่จะทำใ้
 นักวิทยาศาสตร์หันมาพิจารณาถึงสิ่งที่เขาเรียกว่าธรรม
 ชาติ หรือกฎเกณฑ์ธรรมชาติกันใหม่ เมื่อใดเข้าใจ
 คำว่าธรรมชาติถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งความเข้าใจ
 ใจที่ว่านี้จะนับว่าถูกต้องจริงๆ แล้ว การพิสูจน์นั้นจะ
 ต้องลงตัว คือไม่ว่าจะคิดมาจากแง่ไหน มันจะต้องมา
 ลงที่หลักอันนั้นเสมอ และโดยเฉพาะก็คือทุกคนต้อง
 การความพินทุกัน ถ้าหากความเข้าใจในสิ่งที่เรียกว่า
 ธรรมชาติถูกต้องจริงๆ แล้ว ก็จะสามารถแก้ไขปัญหา
 ของตัวเองได้ เอาชนะความทุกข์ได้ ก็ในเมื่อนักวิทยา-

ศาสตร์ส่วนมากยังเต็มไปด้วยความหวาดกลัว จึงแสดงให้เห็นว่า เขายังแก้ปัญหาคำเองไม่ได้ และกรรที่สร้างอาวุธต่าง ๆ ออกมาต่อสู้กันหรือพยายามเอาเปรียบกัน ด้วยชั้นเชิงต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เขามีความกลัว และเป็นความกลัวที่ค่อนข้างจะพิศดารมาก ความกลัวบอกให้รู้ถึงความไม่รู้แจ้ง เหมือนคนกลัวผี ก็เพราะไม่รู้ว่าเป็นอะไรแน่ และเพราะไม่รู้อีกเหมือนกัน จึงก่อให้เกิดความยึดถือในคำสอนที่รับกันมาอย่างผิด ๆ ว่าผีเป็นสิ่งที่น่ากลัว แล้วก็วาดภาพต่าง ๆ ขึ้นมา แต่สำหรับคนที่รู้แจ้งในเรื่องนี้แล้วเขาไม่กลัว ทุกวันนี้โลกเต็มไปด้วยความกลัว คนเป็นโรคประสาทกันมาก นี่คือข้อพิสูจน์ที่ทำให้รู้ว่า การศึกษาอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้จะต้องมีอะไรที่ผิด หรือไม่เช่นนั้นต้องขาดส่วนที่สำคัญไป

มรรคมองคิ ๘ หรือพูดสั้นหนึ่งคือ ศีล สมาธิ ปัญญา พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า เป็นทางให้ถึงซึ่งความพ้นทุกข์ สำหรับคนที่เข้าใจความหมายของอริยสัจข้อนี้

อย่างแจ่มแจ้งนั้น ก็ย่อมจะมองเห็นว่า การแก้ปัญหานั้น
 อย่างไม่เฉพาะแต่ปัญหาส่วนตัว แม้แต่ปัญหาเศรษฐกิจ
 การศึกษา การปกครอง ปัญหาสังคมทุกอย่างก็สามารถ
 ที่จะแก้ได้ เพราะปัญหาทุกอย่างที่กล่าวมานี้ก็คือสังขาร
 ในความหมายที่ว่า “สังขารทั้งหลายทั้งปวงเป็นทุกข์”
 ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่แก้ได้ และการแก้ปัญหานั้นก็อยู่ที่
 ทางเดียวที่ได้ผลแน่นอน คือต้องแก้ด้วยการเอามรรคมี
 องค์ ๘ เข้าไปประยุกต์กับชีวิตของคนทั่วไป “ทางนี้เท่า
 นี้ ทางอื่นไม่มี เพื่อความบริสุทธิ์แห่งทศนะ” คำ
 พุทธประโยคนี้เป็นพุทธพจน์ และจากพุทธพจน์นี้ท่านจะ
 เห็นว่า ปัญหาต่างๆ ที่เรายังแก้ไขกันไม่ได้ ก็เพราะ
 มัวแต่ไปใช้วิธีอื่น ไม่พยายามที่จะเอาเรื่องมรรคมีองค์
 ๘ เข้าไปประยุกต์กับชีวิตของคนทั่วไป นี่อาจจะเป็น
 เพราะเหตุว่า ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้โดยตรงยัง
 มองไม่เห็นทางว่าจะเอาเข้าไปประยุกต์กันได้อย่างไร หรือ
 พุทธอีกนัยหนึ่งว่า ตูจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่จะให้คนทั่ว
 ไปถือศีล ทำสมาธิและเจริญวิปัสสนา แต่ที่คือความเข้าใจ

ใจผิดเพราะมัวแต่ไปคิดในแง่ว่า ถ้าจะต้องให้คนทั่วไปมีศีลครบทุกข้อจะต้องทำสมาธิให้ได้อย่างนั้นอย่างนี้ จะต้องให้มีปัญญาอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าจะให้คนทุกคนทำอย่างนั้นแน่นอนย่อมเป็นไปได้ แต่การที่จะทำให้คนบางคนที่เป็นหัวหน้าหน่วยในวงงานต่าง ๆ ประพฤติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ได้พอสมควรนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่เนื่องจากการค้นคว้า ที่จะเอาหลักการเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดผล เรายังไม่ได้ทำกันอย่างจริงจังเลยไม่ว่าที่ไหน เพราะฉะนั้นจึงทำให้มองไม่เห็นทางที่จะนำเอาหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ๆ ในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป แต่อย่างไรก็ดี ขอให้พิจารณาดูว่า แม้แต่โจรถ้าหากพ้นเดิมนของเขา ซึ่งข้าพเจ้าหมายถึงตั้งแต่อายุยังน้อย ถ้าได้รับการอบรมในทางศาสนามาอย่างถูกต้อง ถึงแม้ต่อมาเขาจะเป็นโจร ก็จะเป็นโจรที่มีทางจะกลับใจได้ง่าย แต่นี่ก็ยังไม่สำคัญ ส่วนที่สำคัญที่สุดก็คือ ความเป็นโจรของเขานั้นแหละ ที่จะทำให้เขารู้แจ้งว่า พระพุทธศาสนาเท่านั้นที่จะช่วยให้ตัวเขาพ้นจาก

ความทุกข์ได้ บุคคลประเภทนี้เมื่อรอดมาสักคนหนึ่ง
 เราก็จะได้คนที่มีความสามารถเหมาะสมแก่หน้าที่ในอัน
 ที่จะไปกลับใจพวกโจรด้วยกัน ก็ในเมื่อตัวอย่างเช่นนี้
 เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ทำไมจึงไม่คิดหาทางที่จะนำเอาพระ-
 พุทธศาสนาเข้าไปประยุกต์ คือเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์
 จริงๆ แก่คนทั่วไป “ทางนี้เท่านั้น ทางอื่นไม่มี เพื่อ
 ความบริสุทธิ์แห่งทัศนะ” พุทธพจน์บทนี้ขอได้โปรด
 พิจารณาดูให้ชัด และนึกถึงบ่อยๆ แล้วท่านจะเห็นทาง

หลักฐานที่แสดงว่า สิ่งทั้งปวงมีวิญญาน

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า การศึกษาให้เข้าใจว่า
 วิญญานเมื่ออยู่ในสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างและมีอยู่ในสิ่งที่ไร้
 ชีวิตทุกอย่าง คือกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้เกิดเอก
 ภาพในวงการศาสนาทั่วโลก และเป็นกุญแจดอกสำ-
 คัญ ที่จะทำให้นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำหันมาสนใจพุทธ-
 ศาสนาอย่างจริงจัง และในที่สุดก็จะสามารถนำเอา

ความรู้ทางศาสนาไปประยุกต์เข้ากับทางวิทยาศาสตร์ได้ และทำให้มองเห็นทางที่จะนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มาใช้เพื่อประโยชน์ในทางสันติแก่มนุษย์ชาติ ได้อย่างแท้จริง

ทุกวันนี้เราเห็นได้ชัดอยู่อย่างหนึ่งว่าโลกจะสันติ หรือจะเกิดไฟประลัยกัลป์ล้างโลกนั้น ขึ้นอยู่กับนักวิทยาศาสตร์ ส่วนพวกนักการเมือง นักเศรษฐกิจหรือนักการศึกษาในต่างอื่น ๆ นั้น ล้วนแล้วแต่จะต้องเดินตามความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าจะมีทางใดที่จะทำให้นักวิทยาศาสตร์หันมาสนใจกับพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงแล้ว โลกก็จะได้รับสันติอย่างแน่นอน เพื่อเป็นแนวทางให้เห็นว่า ศาสนาต่าง ๆ มีทางที่จะรวมกันได้ และนักวิทยาศาสตร์ที่มีความเห็นในทำนองเดียวกันนี้ก็เคยมีมาแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอนำหลักฐานจากที่ต่าง ๆ มาแสดงให้ดูพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้:—

ปรัชญาเรื่องวิญญาณ

ของพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

การที่จะให้เข้าใจโดยถ่องแท้ว่าวิญญาณมีสภาพเป็นอย่างไรแน่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าเราได้ศึกษาปรัชญาเรื่องวิญญาณของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานดู บางทีอาจจะทำให้เข้าใจเรื่องวิญญาณในคัมภีร์ของเราดีขึ้นกว่าเดิมก็ได้ ฉะนั้นต่อแต่นี้ไป ข้าพเจ้าจะขอคัดข้อความบางตอนในสูตรเว่ยหล่าง ซึ่งเป็นสูตรของมหายานที่แพร่หลายมาก และมีอิทธิพลมาก มาให้พิจารณาดู ข้อความเหล่านี้ ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งในสูตรเว่ยหล่างได้อธิบายเรื่องวิญญาณไว้ดังนี้:—

“ขนาดของใจนั้นใหญ่หลวง (ใจในที่นี้หมายถึง The essence of mind) เหมือนกันกับขนาดของอากาศ space มันเป็นสิ่งที่บัญญัติไม่ได้ คือมันไม่ใช่ของกลมหรือของเป็นเหลี่ยม ไม่ใช่ของโตหรือของเล็ก ไม่ใช่ของเขียวหรือเหลือง แดงหรือขาว ไม่ใช่ของที่มีบนมี

ล่าง ไม่ใช่ของสั้นหรือยาว ไม่ใช่ความซังหรือความชื้น ไม่ใช่ความถูกหรือความผิด ไม่ใช่ของดีหรือของชั่ว ไม่ใช่ของอันแรกหรืออันสุดท้าย”

“ความว่างอันไม่มีขอบเขตจำกัดของสากลจักรวาล เป็นสิ่งที่มีความจุมากพอที่จะรวมเอาสิ่งต่าง ๆ ทั้งแสน ๆ สิ่ง ซึ่งมีรูปและสัณฐานแปลก ๆ กัน เข้าไว้ในตัวมันได้ สิ่งเหล่านั้น เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดาวทั้งหลาย ภูเขา แม่น้ำ แผ่นดิน น้ำพุ ลำธาร พุ่มไม้ ป่าไม้ คนดี คนชั่ว ฝ่ายดี ฝ่ายชั่ว เมืองสวรรค์ เมืองนรก มหาสมุทร ภูเขาทั้งหลายในเทือกเขามหาเมรุ (หิมालัย) อากาศนั้น ซึมเข้าไปมีอยู่ทั่วในสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ และความว่างแห่งธรรมชาติแท้ของเรา (ธรรมชาติแท้ของเราคือจิตเดิมหรือ The essence of mind) ก็เข้าไปมีอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อย่างเดียวกัน เรากล่าวว่าเป็นสิ่งใหญ่หลวงก็เพราะว่ามันรวมสิ่งต่าง ๆ เข้าไว้หมด โดยที่สิ่งทุกสิ่งนั้น มันอยู่ในตัวธรรมชาติแท้ของเรา เมื่อเราพบเห็นความดีหรือความชั่วก็ตามของบุคคลอื่น เราไม่ถูกมันดึงดูดให้

ชอบ หรือไม่ถูกมันผลักให้ซัง หรือเราไม่เกี่ยวเกาะกับมัน เมื่อนั้นลักษณะแห่งจิตใจของเราก็เป็นของว่างเท่ากันกับอากาศ ด้วยเหตุนี้เราจึงกล่าวว่า ใจของเราใหญ่หลวง.....”

“ใจนั้นมีขนาดแห่งความจุใหญ่หลวง โดยเหตุที่ใจนั้นสังขัม (คิดเนื่องเป็นอันเดียวกันทั่วไป) ตลอดสากลจักรวาล เมื่อนำมันมาใช้ เราก็สามารถจะทราบอะไรได้หลายสิ่งจากบรรดาสิ่งที่มียู่ทั้งหมด แต่เมื่อใดเราใช้มันโดยเต็มขนาดของมัน เมื่อนั้นเราก็ทราบได้สารพัดสิ่ง ไม่มีอะไรเหลือ รู้ทุก ๆ สิ่งภายในหนึ่งสิ่ง และรู้หนึ่งสิ่งภายในทุก ๆ สิ่ง เมื่อใดใจของเราทำหน้าที่ของมันโดยไม่ติดขัด และเป็นอิสระที่จะไปหรือมา เมื่อนั้นชื่อว่ามันอยู่ในภาวะแห่งปรัชญา”

เมื่อเราได้อ่านข้อความในสูตรนี้ ซึ่งอธิบายลักษณะของวิญญานเป็นอนัตตะชัดเจนมาก แล้วขอให้ไปนึกถึงเรื่องในคัมภีร์พระไตรปิฎก ซึ่งกล่าวถึงว่า:—

พระพุทธเจ้าสามารถรู้เรื่องอดีต อนาคต และ
 ปัจจุบันได้ทะลุปรุโปร่งด้วยญาณที่เรียกว่าอดีตังสญาณ
 อนาคตังสญาณ ปัจจุบันนังสญาณ สามารถรู้ถึงความ
 นึกคิดของคนอื่น แม้จะอยู่ไกลแสนไกล ด้วยเจโต-
 ปรีชาญาณ ซึ่งมีหลักว่า “เมื่อพระองค์กำหนดใจของ
 พระองค์แล้ว สามารถจะล่วงรู้ซึ่งใจของผู้อื่นว่า เป็น
 อย่างไร”

และหลักในอรุปฌาน ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “วิญญาณ
 นั้นสามารถจะแผ่ไปทั่วสากลจักรวาล เมื่อแผ่ไปถึง
 ไหน ก็จะล่วงรู้ถึงเหตุการณ์ที่นั่นได้ (ดูเรื่องทศพลญาณ
 ในมหาสีหนาทสูตร ม.ม. ๑๒/๑๔๐)

ขอให้เราใคร่ครวญถึงเหตุผลว่า เหตุไรพระองค์
 จึงสามารถล่วงรู้ได้อย่างนั้น?

ถ้าหากว่า โดยธรรมชาติวิญญาณมิได้มีสภาพคล้าย
 กับกระแสแม่เหล็กที่แผ่สร้านไปทั่วโลกแล้ว การติด
 ต่อวิญญาณอื่น ๆ จะพึงเป็นไปได้หรือ?

ถ้าหากสภาพของเหตุการณ์มิได้ถูกบันทึกไว้ด้วย
สภาพแห่งวิญญาณ คล้ายกับเสียงที่ถูกบันทึกไว้ด้วย
แม่เหล็กไฟฟ้า (คือเสียงได้เปลี่ยนเป็นระบบแม่เหล็ก
ตามรูปของคลื่นเสียง) แล้ว พระองค์จะสามารถล่วงรู้
เหตุการณ์ทั้งอดีต อนาคต และปัจจุบัน โดยไม่มีผู้
ใดบอกได้หรือ ด้วยการเพียงแต่ทำใจให้เป็นสมาธิอัน
แน่วแน่ ทำใจให้ปราศจากอารมณ์ภายนอกทั้งหมด
แล้วก็กำหนดใจเพื่อที่จะรู้อะไร ก็ทรงทราบเรื่อง
นั้น ๆ ได้ตลอด

ข้อความบางตอน
จากหนังสือเรื่องสมาธิและวิปัสณา

โดย

คริสตัมส์ ฮัมฟรีย์

นายคริสตัมส์ ฮัมฟรีย์ เป็นชาวอังกฤษ ได้นับ
ถือพระพุทธศาสนามาตั้งแต่ยังอยู่ในวัยหนุ่ม เป็นผู้ที่สนใจ
ศึกษาและปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนามานาน และ

ต่อมาก็ได้เป็นนายกของพุทธสมาคมในประเทศไทย ใ้
 ใ้เขียนหนังสือไว้หลายเล่ม ซึ่งแต่ละเล่มล้วนแต่เป็น
 หนังสือที่น่าอ่านทั้งสิ้น หนังสือเรื่องสมาธิและวิปัสสนาที่
 ข้าพเจ้าอ้างถึงนี้ ก็เป็นเล่มหนึ่งในจำนวนหนังสือที่มีค่า
 มาก ผู้ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ และถ้า
 หากเข้าใจความหมายโดยตลอด เขาก็จะรู้ว่า นายคริสต์
 มัส ฮัมฟรีย์ เป็นผู้มีความรู้ในทางพระพุทธศาสนาแตก
 ฉาน ไม่เช่นนั้นจะเขียนหนังสือเล่มนี้ออกมาไม่ได้ นาย
 คริสต์มัส ฮัมฟรีย์ โดยอาชีพเป็นนักกฎหมาย เคยเป็น
 ตุลาการราชอาณาจักรสงครามหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง
 สงบลงและเคยเข้ามาเมืองไทยไม่น้อยกว่าสองครั้ง เป็น
 คนที่มีการศึกษากว้าง รอบรู้ในลัทธิต่างๆ และมีความ
 รู้พระพุทธศาสนาทั้งในฝ่ายเถรวาทและมหายาน เพราะ
 ฉะนั้นคนที่จะติดตามความคิดของนายคริสต์มัส ฮัมฟรีย์
 ได้ก็จะต้องเป็นคนที่มีการศึกษากว้างขวาง แต่นั่นก็ยังไม่
 สำคัญเท่ากับการปฏิบัติ ข้อความบางตอนที่คัดมาจาก
 หนังสือเรื่องนี้ สำหรับคนที่เคยชินและศึกษาอยู่แต่ใน

ฝ่ายเถรวาท ก็อาจจะไม่เห็นด้วยกับความคิดของนาย คริสต์มัส ฮัมฟรีย์ แต่อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าคิดว่า เรา ควรจะได้ฟังความคิดเห็นของชาวตะวันตก ซึ่งเป็นผู้คง แก่เรียนในทางพระพุทธศาสนาอยู่บ้าง เราอาจจะได้แนว ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ทำให้เราเข้าใจพระ พุทธศาสนาดีขึ้นกว่าเดิมดังต่อไปนี้:—

๑. คนคือส่วนย่อยของจักรวาล
๒. ชีวิตแต่ละชีวิตก็คือจักรวาลแต่ละอัน ฉะนั้น ชีวิตแม้จะอยู่ในรูปที่เล็กที่สุดก็คือจักรวาลที่เล็กที่สุดนั่นเอง
๓. พลังงานชีวิตโดยเนื้อแท้แล้วมีอย่างเดียว แต่ แสดงออกเป็นคู่ เช่น เป็นนามกับรูป หรือวิญญาณกับ วัตถุ เป็นชีวิตกับรูป ความสว่างกับความมืด ตึกกับข้าว ชายกับหญิง ฯลฯ
๔. ชีวิตมีอย่างเดียว และจะแบ่งแยกไม่ได้
๕. ทางที่จะนำไปสู่จุดหมาย (คือชีวิตอันเดียว นั้น หรือความสมบูรณ์อันนั้น The absolute) ก็มีอยู่ ทางเดียว และทุกคนที่กำลังเดินอยู่บนทางนั้น

๖. ทางที่จะนำไปสู่จุดหมาย คือ ความตรัสรู้ (คือ การรู้แจ้งในตัวเองหรือการรู้แจ้งชีวิตว่ามีอันเดียว) นั้น มีหลายทาง และในเมื่อได้เลือกทางใดทางหนึ่งเป็นทางที่เหมาะสมสำหรับตัวเองแล้ว ก็จะต้องปฏิบัติทางนั้นไปจนถึงที่สุดเสียก่อน ก่อนที่จะเปลี่ยนไปสู่ทางอื่น เพราะทุกทางก็นำไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน ถ้าคนไหนยังมองไม่เห็น ว่า ทุกทางย่อมนำไปสู่จุดหมายอันเดียวกันแล้ว ก็ไม่อาจจะปฏิบัติตามทางของตัวไปจนถึงจุดหมายปลายทางของตนคือความตรัสรู้ได้

๗. นักวิทยาศาสตร์เริ่มมองเห็นความจริงแล้วว่า พลังงาน(หรือวิญญาณ)กับวัตถุโดยเนื้อแท้แต่ดั้งเดิมแล้ว ก็คือสิ่ง ๆ เดียวกัน มาจากแหล่งอันเดียวกัน แต่มาแตกต่างกันก็เพราะอัตราแห่งความสั่นสะเทือน หรืออัตราแห่งความเคลื่อนไหว (ที่แสดงออกมา หรือที่ทำให้เกิดรูปต่างๆ นั้น) ไม่เหมือนกัน (ข้อความที่อ้างมานี้ได้พิมพ์มา ๓๐ กว่าปีแล้ว)

พระกฤษณะ (พระเจ้าในศาสนาพราหมณ์) พระคริสต์หรือพระพุทธเจ้า ก็คือพระเจ้าภายใน ซึ่งเป็นสิ่งสากลเหมือนกันทุกหนทุกแห่ง ไม่ใช่เป็นของคนใดคนหนึ่ง หรือของศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะ และธรรมชาติที่แท้จริงของพระเจ้าภายในนี้ ก็คือ เนื้อแท้ของจิต (จิตเดิม) ซึ่งอยู่เหนือความแตกต่างทุกอย่าง

หมายเหตุ ขอให้สังเกตว่า ในพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทก็ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์แล้วย่อมละมานะ ซึ่งเป็นสังโยชน์อันหนึ่งในจำนวนสังโยชน์ ๕ ข้อข้างท้ายได้ คือจะไม่รู้สึกว่าเขาสูงกว่าเขา ต่ำกว่าเขา หรือเสมอเขา

และขอให้สังเกตว่า น้ำ ไม่ว่าจะอยู่ในทะเล ในแม่น้ำ ในลำคลอง ในหนอง ในบึง ในท้องฟ้า หรือจะอยู่ในหลุมหรือบ่อที่สกปรกที่สุดเช่นในส้วม เนื้อแท้ของน้ำก็ย่อมเหมือนกันหมด คือสะอาดบริสุทธิ์ ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส ไม่มีสิ่งสกปรก

และในทางพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทก็สอนไว้อีกว่า คนที่บรรลุดังมรรคผลและนิพพานจริงๆ นั้น ย่อมจะไม่มีติดถือเอามรรคผลและนิพพานว่า เป็นตัวเรา หรือเป็นของของเรา

๙. คนที่เริ่มรู้พุทธศาสนาจริงๆ แม้เพียงเล็กน้อย ก็ย่อมจะเห็นว่า ภูเขาไม่ใช่ภูเขา ต้นไม้ไม่ใช่ต้นไม้ แต่ในเมื่อเขาได้ตรัสรู้จริงๆ แล้ว ก็จะเห็นภูเขาเป็นภูเขา ต้นไม้เป็นต้นไม้อีก

๑๐. ทุกสิ่งทุกอย่างในสากลจักรวาลเกิดจากวิญญาน ซึ่งแทรกซึมแผ่ซ่านอยู่ในสิ่งทั้งปวง

๑๑. ในวัตถุที่ไร้ชีวิตหรือในแร่ธาตุต่างๆ ก็มีวิญญาน แต่อยู่ในสภาพที่ยังหลับ คือยังไม่แสดงความรู้สึกออกมาให้สังเกตเห็นได้ ด้วยประสาทสัมผัสธรรมดา เหมือนกับวิญญานในจำพวกพืช หรือในสัตว์ที่แสดงความรู้สึกออกมาให้สังเกตเห็นได้

๑๒. ลังกาวตารสูตรเป็นสูตรหนึ่งที่มีชื่อเสียงมากในพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ต่อขึ้นไปเป็นข้อความตอนหนึ่งในสูตรนี้ซึ่งกล่าวไว้ว่า:-

ครั้งหนึ่งได้มีคณามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ความ
 ผิดพลาดของนักปราชญ์บางคนอยู่ที่ไหน? (คือเหตุใดผู้
 ปฏิบัติบางคน ทั้งที่มีความรู้ปราดเปรื่องในหลักธรรม
 จึงไม่ตรัสรู้ ความผิดพลาดของเขาอยู่ที่ไหน?)

พระองค์ได้ตรัสตอบว่า ความผิดพลาดของเขา
 อยู่ที่เขาไม่รู้ว่า โลกในทางวัตถุทุกอย่าง (สาระและพลัง
 งานทุกอย่าง) เกิดมาจากจิต และระบบของจิตทั้งหลายก็
 เกิดมาจากจิต

หมายเหตุ:— จงเทียบกับคำว่า วิญญาณเป็น
 บัณฑิตให้เกิดนามรูป

๑๓. กฎแห่งการเกิดของนามรูป ซึ่งต้องอาศัย
 กันและกันนั้น (คือกฎปฏิจสุมุปบาท) จะนำมาใช้อธิบาย
 เรื่องของคน หรือเรื่องของจักรวาลก็ได้

คำว่าปฏิจสุมุปบาท ศาสตราจารย์ ริสเทวิดส์
 ผู้เชี่ยวชาญในไตรปิฎก ชาวอังกฤษ ก็เคยแปลคำนี้ว่า
 Cosmic law กฎแห่งสากลจักรวาล

ความเห็นของนักวิทยาศาสตร์

ยืนยันว่าวิญญาณมีอยู่ในวัตถุทุกอย่าง

ท่าน เซอร์ กะยะดิส จันทรโบส (Sir Jagadis Chandra Bose) เป็นนักวิทยาศาสตร์ชาวอินเดียที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง ชีวิตประวัติและงานของท่านผู้นี้มีกล่าวไว้ในหนังสือ เอนไซโคลปีเดีย บริแทนนิกา ท่านเกิดเมื่อ ค.ศ. ๑๘๕๖ คือเมื่อ ๑๑๐ ปีมาแล้ว ได้ปริญญาเอกในทางวิทยาศาสตร์ (D.Sc.) เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๖ คือเมื่ออายุได้ ๓๐ ปี และได้ถึงแก่กรรมเมื่ออายุท่านได้ ๗๙ ปี เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๗ ฉะนั้นนับตั้งแต่ถึงแก่กรรมมาจนถึงเดี๋ยวนี้ก็เป็นเวลา ๓๑ ปี

จันทรโบส เป็นนักวิทยาศาสตร์ในทางฟิสิกส์ และเป็นนักสรีรวิทยาทางพืช (Plant physiologist) ในการศึกษาค้นคว้าของท่าน ท่านได้นำเอาวิธีทดลองทางวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ เข้ามาใช้ และได้สร้างเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์สำหรับพิสูจน์ข้อเท็จจริงไว้หลายอย่างโดยเฉพาะก็คือท่านได้สร้างเครื่องมือขึ้นมาขึ้นหนึ่งซึ่งเรียกว่า Crescograph สำหรับบันทึกความเจริญเติบโตของพืชด้วย

กราฟ เครื่องมืออันนี้สามารถจะทำให้เห็นการเคลื่อนไหวหรือเจริญเติบโตของพืชได้เร็วและชัดกว่าเดิมถึง ๑๐ ล้านเท่า คล้ายกับว่าถ้าเราถ่ายภาพการเจริญเติบโตของดอกไม้ที่ละชั้นด้วยฟิล์มภาพยนตร์ แล้วเอามาต่อกันและฉายดู เราก็จะแลเห็นการขยายตัวของมันอย่างชัดเจน ผลงานในทางวิทยาศาสตร์ของท่านผู้ก้าวหน้าไปไกลมาก จนกระทั่งนักวิทยาศาสตร์ในยุคเดียวกันไม่กล้าที่จะยอมรับความจริงที่ท่านพิสูจน์ได้ ท่านได้เขียนหนังสือที่มีค่าไว้หลายเล่ม เช่นหนังสือเรื่อง:—

การตอบสนองในสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต

Response in the living and the none - living - 1902

การตอบสนองของพืช Plant response — 1906

กลไกเครื่องยนต์ของพืช The motor mechanism of plants - 1928

นอกจากนี้ยังมีบุคคลอื่น ๆ ที่ได้เขียนชีวประวัติและงานของท่านไว้อีกหลายคน และโดยเฉพาะข้อความบางตอนที่ข้าพเจ้าได้นำมาอ้างไว้ในที่นี้ ได้คัดมาจาก

หนังสือ ชั่วประวัติของโยคี (Autobiography of a yogi) ซึ่งเขียนโดยท่านโยคีปรมาหันธ์ โยคะนันตะ (Paramahansa Yogananda) หนังสือเล่มนี้ ได้พิมพ์เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๒๙๔๖ แต่ฉบับที่ลอกออกมา^{นี้} เป็นฉบับที่พิมพ์ครั้งที่ ๘ ซึ่งพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๙ พิมพ์ที่ ลอสแอนเจลิส แคลิฟอเนีย สหรัฐอเมริกา ต่อ^{นี้}ไปคือข้อความบางตอนที่คัดลอกออกมา

๕๘๔๓ พหุภักมวญญาณ

๑. สำหรับคนที่สงสัยอย่างมากว่าพืชจะมีวิญญาณหรือไม่^{นี้} แผ่นรายงานของเครื่องมือที่เรียกว่า crescograph^{นี้} จะเป็นพยานได้อย่างดีว่า พืชทั้งหลายก็มีระบบประสาทซึ่งมีความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อม และมีชีวิตทางอารมณ์หลายอย่างเช่น ความรัก ความเกลียด ความยินดี ความกลัว ความสุขสำราญ การเจ็บปวด ความตื่นเต้น ความเกียจคร้าน หรือความเหงาหงอย และมีการตอบสนองต่อเครื่องเร้าอื่น ๆ อีกนับไม่ถ้วน อย่างเดียวกับที่เราเคยเห็นในจำพวกสัตว์ทั้งหลาย (หน้า ๖๙)

วัตถุที่มีชีวิตก็มีวิญญาณ

๒. ในงานค้นคว้าของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าได้ถูกนำเข้าไปในบริเวณอันเป็นเขตแดนของ ฟิสิกส์และสรีรวิทยาอย่างไม่มีรู้สึกตัว มันเป็นการประหลาดแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่งที่ข้าพเจ้าได้พบว่า เส้นพรมแดนระหว่างอาณาจักรของสิ่งที่มีชีวิต กับสิ่งที่ไม่มีชีวิตนั้นมันหายไปและพร้อมกันนั้น เส้นบรรจบของอาณาจักรของสิ่งทั้งสองนั้นก็ไหลขึ้นมา (คือท่านได้พบว่า สิ่งที่มีชีวิตกับไม่มีชีวิตนั้นมันไม่ได้แตกต่างกัน เพราะทั้งสองอย่างนี้ต่างก็มีปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามันก็มีชีวิตเหมือนกัน) (หน้า ๗๐)

๓. เครื่องมือของโบสได้แสดงให้เห็นว่าโลหะต่างๆ เช่นเหล็กที่ใช้ทำกรรไกร และเครื่องจักรต่างๆ ก็รู้สึกเหนื่อยเป็นเหมือนกัน (ถ้าใช้มันมาก) และจะทำให้เหนื่อยได้ด้วยการให้หยุดพักเป็นระยะๆ ชีพจรในโลหะต่างๆ (The live-pulse in metals) คือการเคลื่อนไหวหรือความสั่นสะเทือน ที่แสดงถึงความมีชีวิตของมัน ก็

อาจจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง หรือถึงกับตายเลยก็ได้
 ๒. ด้วยการใช้กระแสไฟฟ้าหรือความกดดันอย่างแรง.
 (หน้า ๗๕)

๔. พลังงานชีวิตในโลหะต่างๆ (The life-force in metals) จะแสดงปฏิกิริยาต่อเครื่องเร้า อย่างชนิดแสดงตัวเป็นปฏิปักษ์ หรืออย่างแสดงเป็นมิตรในฐานที่เครื่องเร้ามีประโยชน์ต่อมัน ก็ได้ทั้งสองอย่าง (หน้า ๗๔)

ข้อความภาษาอังกฤษบางตอน

จากหนังสือสมาธิและวิปัสณา

หนังสือสมาธิและวิปัสณา ของนายคริสตัมัส ฮัมฟรีย์ เล่มนี้ ได้พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๕ ส่วนฉบับที่คัดออกมาใหม่ ได้พิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๓ และเข้าใจว่าคงจะได้พิมพ์ต่อมาอีก เพราะเท่าที่ทราบหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่แพร่หลายมากเล่มหนึ่ง จนกระทั่งต่อมา

เวลาจะพิมพ์ไม่ต้องเรียงตัวอีก คือเขาได้ถ่ายทำเป็น
 บล็อกเก็บเข้าไว้ทุกหน้าเลย เท่าที่ข้าพเจ้าได้อ่านมาโดย
 ตลอดจนแล้ว รู้สึกว่าเป็นหนังสือที่น่าอ่านมากที่สุด เพราะ
 ฉะนั้น จึงได้คัดข้อความบางตอนมาให้ผู้คงที่ ได้พิมพ์ไว้
 แล้วในหน้า ๕๗ และเพื่อที่จะให้ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ
 ได้เปรียบเทียบสำนวนดู ข้าพเจ้าจึงได้คัดตัวภาษาอังกฤษ
 เอามาพิมพ์ไว้อีกตอนหนึ่ง เลขข้างหน้า คือข้อความ
 ที่ตรงกัน ส่วนเลขข้างหลัง คือหน้าในหนังสือที่คัด
 ลอก การแปลข้าพเจ้าพยายามแปลให้ใกล้เคียงกับรูป
 ศัพท์และรูปประโยค แต่ในที่บางแห่งก็จำเป็นต้องตัด
 หรือเพิ่มเติมข้อความบางอย่าง เพื่อให้ผู้ที่อ่านในสำ-
 นวนภาษาไทยเข้าใจ ข้อความที่คัดลอกมาจากหนังสือ
 ชิวประวัติของโยคีก็ได้ทำในลักษณะเดียวกัน

1. Man is the microcosm of the Universe
(130)

2. Each minutest form of the live is the
Universe in miniature (232)

3. The Life-force is One in essence, yet mani-
fests as the duality of Spirit-matter, life-form, light
and darkness, good and evil, male-female, and so
through all the derived antitheses which form the
manifested Universe. (196)

Spirit and matter are in essence one, and the
extremes reflect each other. (213)

4. Life is one and indivisible. (257)

5. There is but one way to this end, and all
are treading it (255)

6. It is useless to pick and choose among the
different ways to enlightenment until these many
ways are genuinely seen as methods of one way. (259)

7. Science is beginning to realize that Energy (or Spirit) and Matter are the two poles of the Same primordial substance, varying only in the rate of vibration at which they manifest. (89)

8. Krishna, Christ or Buddha, is the same impersonal "God within" whose nature is that Essence of mind which is above all differences. (206)

9. To him who knows a little of Buddhism, mountains are no longer mountains and trees no longer trees. But when he becomes enlightened, mountains are once more mountains and trees are trees. (206)

10. All forms, including the Universe itself, are mind-begotten, being children of the Universal Mind. (189)

11. There is consciousness in the mineral, but it is dormant. (317)

12. To quote again from the LANKAVATARA SUTRA, the Blessed one, asked to explain wherein lay the error of certain philosophers, replied, "The error lies in this, that they do not recognize that the objective world rises from the mind itself, that the whole mind system also rises from the mind itself. (189)

13. The idea of simultaneous-dependent origination so picturesquely symbolized in the Buddhist wheel of life, for the doctrine applies, "As above, so below," and the laws of manifestation may be applied alike to man or the Unives. (118)

ข้อความภาษาอังกฤษบางตอน
จากหนังสือชีวประวัติ โยคี

1. The telltale charts of my crescograph are evidence for the most skeptical that plants have a sensitive nervous system and a varied emotional life. Love, hate, joy, fear, pleasure, pain, excitability, stupor, and countless other appropriate responses to stimuli are as universal in plants as in animals. (69)

2. In the pursuit of my investigations I was unconsciously led into the border region of physics and physiology. To my amazement, I found boundary lines vanishing, and points of contact emerging between the realms of the living and the non-living. Inorganic matter was perceived as anything but inert; it was athrill under the action of multitudinous forces. (70)

3. "Bose instruments have demonstrated that metals, such as the steel used in scissors and machinery, are subject to fatigue, and regain efficiency by periodic rest. The life-pulse in metals is seriously harmed or even extinguished through the application of electric currents or heavy pressure." (75)

4. The life-force in metals responds adversely or beneficially to stimuli. (74)

ข้อความในหนังสือเล่มนี้

คือเอกสารทางวิทยาศาสตร์ชั้นโลกครั้งที่พิงให้
เห็นว่า หลักอภิปรัชญาในพุทธศาสนาซึ่งมักเข้าใจ
กันว่าเป็นไปไม่ได้พบ เดียวอธิบายได้แล้วด้วย
หลักวิทยาศาสตร์ และรับรองว่าเป็นไปได้ทั้งสิ้น

**ความมหัศจรรย์
ของธรรมชาติ**

โดย

นาวาเอกสนิท เพ็ญระบิล B.Sc. A.M.I.E.E.

ความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ

คำขวัญในสมัยก่อนมีว่า “ผู้ใดได้ครองทะเลแล้วต่อไปจะได้ครองบกด้วย” ชาติที่มีเมืองขึ้นมากในยุคนั้นจึงต้องเป็นมหาอำนาจทางทะเล แต่ในสมัยนี้คำขวัญได้เปลี่ยนไปแล้วว่า “ผู้ใดได้ครองอวกาศแล้วต่อไปจะได้ครองโลกด้วย” ฉะนั้น ในปัจจุบันนี้มหาอำนาจทั้งสองฝ่ายจึงได้ทุ่มเทเงินทองอย่างไม่เสียสละในการพิชิตอวกาศ เพื่อบรรลุผลสุดท้ายอย่างเดียวกันคือ “การครองโลก” ซึ่งเป็นการหาเมืองขึ้นแบบใหม่ที่ลึกซึ้งแนบเนียนกว่าการล่าเมืองขึ้นในสมัยก่อนมาก ชาติใดที่ไปถึงดวงจันทร์ก่อนและกลับมาสู่โลกมนุษย์ได้โดยสวัสดิภาพ ชาตินั้นอาจจะได้ครองโลก

ในการพิชิตอวกาศ มนุษย์จะต้องออกเดินทาง ไปสู่ดาวนพเคราะห์และดาวฤกษ์ดวงอื่น ๆ ดวงจันทร์ เป็นดาวบริวารของโลกดวงแรกที่อยู่ใกล้ที่สุดที่มนุษย์คิด จะเดินทางเป็นการทดลอง ถ้าการเดินทางไปและกลับ กระทำได้สำเร็จโดยไม่มีอันตรายใดๆ เกิดขึ้น มนุษย์ก็ จะคิดเดินทางไปสู่ดาวนพเคราะห์และดาวฤกษ์ดวงอื่น ๆ เพื่อศึกษาและวิจัยชีวิตนอกโลกและความลึกลับต่างๆ ของจักรวาลต่อไป

ดาวแต่ละดวงอยู่ห่างกันหลายสิบลี้ถึงหลายร้อยปี แสง ซึ่งหมายความว่าเดินทางไปด้วยความเร็วของแสง (๓ แสนกิโลเมตรต่อวินาที) ยังใช้เวลาหลายสิบลี้หรือ หลายร้อยปีกว่าจะถึง การเดินทางในระหว่างดวงดาว (INTERPLANETARY VOYAGE) ถ้าใช้ความเร็วต่ำๆ เพียง ๑๐ ถึง ๑๕ เท่าของความเร็วเสียง จะต้องใช้เวลา หลายพันหรือหลายหมื่นปีกว่าจะถึง มนุษย์อวกาศก็จะ

แก่ตายกลางทางเสียก่อนที่จะถึงจุดหมายปลายทาง
 ฉะนั้น การเดินทางในระหว่างดวงดาวนั้นจะต้องใช้
 ความเร็วสูงมาก คือใกล้เคียงกับความเร็วของแสงจึงจะ
 สามารถไปถึงจุดหมายปลายทางได้ในขณะที่นักบินอวกาศ
 ยังมีชีวิตอยู่

ในการเดินทางด้วยความเร็วสูงเช่นการเดินทาง
 ออกไปนอกโลกนั้น ผู้ที่เดินทางออกไปจะประสบกับ
 ความมหัศจรรย์ของธรรมชาติหลายประการด้วยกัน
 ประการแรกก็คือ “เวลา” ของการเดินทาง ซึ่งจะเป็
 ไปตามสมการ

$$t = \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} \quad T \dots\dots\dots(1)$$

- ในเมื่อ T = เวลาในโลกมนุษย์
 t = เวลาในการเดินทางจริง
 v = ความเร็วในการเดินทาง
 c = ความเร็วของแสง

สมการนี้ค้นพบและบัญญัติขึ้นโดย Paul Langevin นักฟิสิกส์ชาวฝรั่งเศส และศาสตราจารย์แห่ง Collège de France สูตรนี้ได้รับการรับรองจาก Einstein แล้วว่าเป็นความจริง

ถ้าท่านผู้อ่านจะทดลองสมมุติ — ตัวเลขลงในสมการดังกล่าว ก็จะทำให้เห็นว่าถ้าความเร็วในการเดินทางต่ำ ความแตกต่างของเวลาจะมีน้อยมาก แต่ถ้าความเร็วในการเดินทางสูงขึ้นจนเกือบเท่าความเร็วของแสงแล้ว ความแตกต่างของเวลาจะปรากฏออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน เช่นเราลองสมมุติว่าประเทศไทยส่งยานอวกาศเดินทางไปสู่ดาวฤกษ์ดวงหนึ่ง ใช้เวลาในการเดินทางเที่ยวไป 1 ปี เทียบกลับอีก 1 ปี รวมเวลาในการเดินทางจริงเพียง 2 ปี ด้วยความเร็ว 299,900 กิโลเมตรต่อวินาที อยากทราบว่าเวลาในโลกมนุษย์จะผ่านไปนานเท่าใด

๘๑

เราให้ $t = 2$ ปี

$v = 299,900$ กิโลเมตรต่อวินาที

$c = 300,000$ กิโลเมตรต่อวินาที

จากสมการที่ (1)
$$T = \frac{t}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$$

$$= \frac{2}{\sqrt{1 - \left(\frac{299,900}{300,000}\right)^2}}$$

$$= \frac{2}{\sqrt{0.0001}}$$

$$= 200 \text{ ปี}$$

นักบินอวกาศที่ออกไปท่องอวกาศอยู่ 2 ปี เมื่อกลับมาถึงโลกมนุษย์อีกครั้งหนึ่งเขาจะไม่มีโอกาสได้พบกับครอบครัวและคนรุ่นเดียวกับเขาเองเลย เพราะเวลา

ในโลกมนุษย์ได้ผ่านไปแล้วถึง 200 ปี เขาจะพบกับคน
รุ่นใหม่ที่เขาไม่เคยรู้จักเลยทั้งสิ้น

ถ้ายานอวกาศเดินทางไปด้วยความเร็วของแสง
คือ $v = c$ ลองแทนค่านี้ลงในสมการที่ (1) ก็จะได้เห็น
ได้ว่า ถ้าออกไปนอกโลกเพียง 2 ปีเท่านั้น เวลาในโลก
มนุษย์จะกลายเป็น Infinity ก็อันานไม่มีที่สิ้นสุด อาจ
เป็นหลายร้อยหรือหลายพันล้านปีก็ได้ ภายในระยะเวลา
อันยาวนานนี้อาจเกิดสงครามนิวเคลียร์ในโลกมนุษย์
ขึ้นได้หลายครั้ง จนอารยธรรมสมัยใหม่หมดไป มีแต่
อารยธรรมดั้งเดิมเท่านั้นที่คงเหลืออยู่ มนุษย์อวกาศซึ่ง
แก่ตัวไปเพียง 2 ปีเท่านั้นอาจจะพบมนุษย์ที่หนุ่มแต่ไปไม่
หรือหนังสือสัตว์ถือขวานหินเป็นอาวุธก็ได้เมื่อกลับมาถึง
โลกมนุษย์อีกครั้งหนึ่ง

ฉะนั้น ตามที่ในพระพุทธศาสนากล่าวไว้ว่า ผู้
ที่ได้สมาธิขั้นสูง ได้แก่ผู้ที่เจริญสมถกรรมฐานหรือ

อยู่กับโต๊ะหรือหนึ่งคูกุยกัณอยู่ก็ตาม เราก็ยังมีความเร็วสูงถึง 30 กิโลเมตรต่อวินาที เคลื่อนตัวไปรอบ ๆ ดวงอาทิตย์พร้อมกับโลก

ลูกปืนที่ถูกยิงออกไปจากปืนที่ทันสมัยที่สุดจะมีความเร็วสูงสุดไม่เกิน 1 กิโลเมตรต่อวินาที มนุษย์มีความเร็วสูงกว่าลูกปืนถึง 30 เท่า ความจริงข้อนี้เกือบไม่มีใครสังเกตหรือรู้สึกตัวกันเท่าใดนัก

ลองมาสมมุติดูอีกครั้งว่า ถ้ามนุษย์อวกาศเดินทางออกจากโลกมนุษย์ไปด้วยความเร็วที่สูงกว่าความเร็วของแสง เขาเดินทางไปสู่ดาวฤกษ์ดวงหนึ่งโดยใช้เวลาในการเดินทางทั้งไปและกลับเพียง 2 ปีเท่านั้น เวลาในโลกมนุษย์จะผ่านไปนานเท่าใด

เราให้ $t = 2$ ปี

$$v = 1.00001 c$$

จากสมการที่ (1)

$$\begin{aligned}
 T &= \frac{t}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}} \\
 &= \frac{2}{\sqrt{1 - \left(\frac{1.00001c}{c}\right)^2}} \\
 &= \frac{2}{\sqrt{-0.00002}} \\
 &= -447 \sqrt{-1} \text{ ปี}
 \end{aligned}$$

เครื่องหมายลบที่ติดมาด้วยนั้น แสดงว่าเขาจะกลับมาถึงโลกมนุษย์นี้ 447 ปี ก่อนที่เขาจะออกเดินทาง ถ้าสมมุติว่านักบินอวกาศออกเดินทางจากประเทศไทยไปนอกโลกในปี พ.ศ. 2511 เขาใช้เวลาเดินทางอยู่ในอวกาศ 2 ปี เขาจะกลับเข้ามาสู่ประเทศไทยอีกครั้ง

ในปี พ.ศ. 2064 ซึ่งตรงกับกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี
 ในรัชสมัยของพระรามาธิบดีที่ 2 เป็นมหากษัตริย์
 คราวนี้แหละที่นักบินอวกาศจะได้แลเห็นพระรามาธิบดีที่ 2
 ตัวจริงว่า พระองค์ท่านมีรูปร่างลักษณะอย่างไร และ
 ถ้าทฤษฎีการเวียนว่ายตายเกิดในพระพุทธศาสนา
 (Buddhist Theory of Reincarnation) เป็นความจริง
 นักบินอวกาศก็จะแลเห็นตัวตาของเขาเองว่า เมื่อ 447
 ปีก่อนนั้น เขาเกิดเป็นอะไรอยู่ในตระกูลใด มีวรรณะ
 เป็นอย่างไร มีรูปหยาบหรือประณีต ได้ประกอบกรรม
 อันใดไว้จึงได้ส่งผลให้มาเสวยวิบากของมันในชาตินี้
 อย่างนี้

เครื่องหมาย $\sqrt{-1}$ ที่ติดมาด้วยนี้ในภาษา
 คณิตศาสตร์เรียกว่า J operator มีบทบาทที่สำคัญใน
 วัตถุและมวลสารต่างๆ ที่สั่นสะเทือน (vibrate) หรือ
 ส่าย (oscillate) ไปมาอยู่ในวัตถุของมัน ที่เรียกกัน
 ว่าการเคลื่อนตัวแบบ harmonic motion ค่าต่างๆ ของ

ไฟฟ้าสลับที่ได้มาจากการคำนวณจะมี J operator ทิศมา
ท้วยเสมอ

J นี้เมื่อติดตามไปอยู่กับค่าใด แสดงว่าค่านั้นมี
คุณสมบัติเป็นนามธรรม

จากหลักฐานคือสูตรของ Langevin นี้เองที่ทำให้เรา
ทราบได้ว่า : —

1. ผู้ที่จะสามารถแลเห็นอดีตอันแสนไกลของตน
เองและผู้อื่นได้นั้น จะต้องมีความเร็วสูงกว่า
ความเร็วของแสง จึงจะสามารถไล่ตามทันแสง
ที่ผ่านไปแล้วหลายร้อยหรือหลายพันปีได้
(แสงเป็นปัจจัยในการเห็น)
2. การแลเห็นเหตุการณ์ในอดีตอันแสนไกลนั้นจะ
กระทำได้เฉพาะในทางนามธรรมเท่านั้น ใน
ทางรูปธรรม เช่น ตาเนื้อ (Physical eye)
ไม่สามารถจะแลเห็นได้ จะแลเห็นได้เฉพาะ
ทิพยจักขุ (Spiritual eye) เท่านั้น เช่น

พระอรหันต์ หรือพระอรหันต์บุคคลทั้งหลายที่ท่าน
ได้บรรลุถึง “บุพเพนิวาสานุสติญาณ (ญาณที่
สามารถทำให้ระลึกชาติได้)” และ “เจโต-
ปริยญาณ (ญาณที่ทำให้เกิดทิพยจักขุ)” เท่า
นั้น ปุถุชนธรรมดาผู้ยังไม่บรรลุถึงขั้น “ดวง
ตาเห็นธรรม” จะไม่สามารถแลเห็นเหตุการณ์
ในอดีตได้ รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ
ในทางรูปธรรม เช่น กล้องถ่ายรูป กล้อง-
ถ่ายภาพยนตร์ และ Time machine ที่ฝรั่ง
กำลังคิดทำอยู่ ก็เชื่อว่าไม่สามารถจะบันทึก
เหตุการณ์ในอดีตได้

3. การเดินทางด้วยความเร็วที่สูงกว่าความเร็วของ
แสงจะปฏิบัติได้เฉพาะในทางนามธรรมเท่านั้น
ไม่สามารถปฏิบัติได้ในทางรูปธรรม สมจริง
ดังที่วิทยาศาสตร์ได้กล่าวไว้แล้วว่า “ความ
เร็วของแสงเป็นความเร็วสูงสุดที่มนุษย์จะกระ

ทำได้” ขณะนั้นมนุษย์ก็กระทำได้เกือบสำเร็จ
 อยู่แล้วในเครื่อง cyclotron ซึ่งใช้ในการ
 เหวี่ยงมวลด้วยความเร็วที่สูงกว่า 99% ของ
 ความเร็วแสง

ความมหัศจรรย์ประการที่ 2 ของธรรมชาติก็คือ
 การเปลี่ยนแปลงของมวลซึ่งจะเป็นไปตามสมการ

$$M = \frac{m}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}} \dots\dots\dots(2)$$

- โดย M = มวลใหม่
 m = มวลเดิม
 v = ความเร็วของมวล
 c = ความเร็วของแสง

สมการนี้ Einstein เป็นผู้ค้นพบและบัญญัติขึ้น
 กิตติศัพท์ของบุคคลนี้เป็นอย่างใด ท่านผู้อ่านทุกคนคง
 ทราบดีแล้ว

ในสมการที่ (๒) นี้ ถ้าเราทดลองสมมุติค่า
 ต่าง ๆ ลงไป ก็จะเห็นได้ว่ามวลจะมากขึ้น ตามความ
 เร็วที่มันเคลื่อนตัวไป และมากจนประมาณไม่ได้เมื่อมัน
 เคลื่อนตัวไปด้วยความเร็วของแสง

สมมุติว่านักบินอวกาศมีมวล 100 กิโลกรัมในโลก
 มนุษย์ ออกเดินทางด้วยยานอวกาศออกไปนอกโลกด้วย
 ความเร็ว 299,900 กิโลเมตรต่อวินาที เมื่อออกไปอยู่
 นอกโลกแล้วนักบินอวกาศจะมีมวลเท่าใด

$$\begin{aligned} \text{จากสมการที่ (๒)} \quad M &= \frac{100}{\sqrt{1 - \left(\frac{299,900}{300,000}\right)^2}} \\ &= \frac{100}{\sqrt{0.0001}} \end{aligned}$$

๕๑

= 10,000 กิโลกรัม

= 10 ตัน

นั่นคือนักบินอวกาศซึ่งมีมวล 100 กิโลกรัมที่พื้นโลก เมื่อออกไปนอกโลกด้วยความเร็ว 299,900 กิโลเมตรต่อวินาที จะมีมวล 10 ตัน

ถ้ายานอวกาศเดินทางไปด้วยความเร็วของแสง มวลของนักบินอวกาศจะกลายเป็น infinity คือหลายพันหรือหลายหมื่นตันหรือมากกว่านั้นจนประมาณไม่ได้

ความจริงข้อนี้ได้ปรากฏให้เห็นแล้วในเครื่อง cyclotron เมื่อข้าพเจ้าศึกษาเรื่องของไซโคลตรอนในวิชา Atomic Physics ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไซโคลตรอนที่ใช้ในการวิจัยคงจะมีขนาดเล็กๆ ใหญ่ก็คงจะเพียงขนาดถังโต้จักรยานยนตร์ตามงานวัดเท่านั้น เพราะใช้เหวี่ยงมวลสารที่มีน้ำหนักเพียงมิลลิกรัมเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2507 ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปเยี่ยมศูนย์วิจัยปรมาณูของฝรั่งเศสที่ Saclay (ประมาณ 30 ก.ม. จาก

ปารีส) และที่เมือง Gadarache (อยู่ระหว่าง Toulon และ Marseilles) ซึ่งขณะนั้นกำลังทำเอาปฏิกรณ์ปรมาณู ให้แก่เรือดำน้ำปรมาณูของฝรั่งเศสลำแรก ชื่อ Redoubtable ข้าพเจ้าต้องประหลาดใจ เพราะเครื่องไซโคลตรอนตัวจริงที่ข้าพเจ้าแลเห็นนั้นมีขนาดพอ ๆ กับกิตติขจรสเตเดียมที่ห้ว่มาก ผิดกับที่ข้าพเจ้าเคยคิดไว้มาก และฟังมาทราบความจริงในภายหลังว่า ที่ต้องทำใหญ่โตมโหฬารขนาดนั้นก็เพราะว่ามวลเพิ่มตามความเร็ว มิลลิกรัมก็จะกลายเป็นหลายพันตันขึ้นมา เครื่องไซโคลตรอนจึงต้องทำใหญ่โตแข็งแรงมาก มิฉะนั้น จะไม่สามารถทานพลังงานจลน์ (Kinetic energy) ที่เพิ่มขึ้นมามากมาได้

ความมหัศจรรย์ประการที่ ๓ ของธรรมชาติก็คือ การเปลี่ยนแปลงของมิติ ซึ่งจะเป็นไปตามสมการที่ไอน์สไตน์ ได้ค้นพบและบัญญัติขึ้นดังนี้คือ

$$H = h \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} \dots\dots\dots (3)$$

๕๓

โดย H = ความยาวใหม่

h = ความยาวเดิม

ลองสมมุติตัวเลขดูอีกครั้ง คราวนี้ให้นักบิน
 อวกาศสูง ๒ เมตรบนพื้นโลก ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูงมาก
 สำหรับมนุษย์ เดินทางออกไปนอกโลกด้วยความเร็ว
 ๒๙๙,๙๐๐ กิโลเมตรต่อวินาที เขาจะสูงเท่าใดเมื่ออยู่ใน
 อวกาศ

$$\begin{aligned}
 \text{จากสมการที่ 3 } H &= 2 \sqrt{1 - \left(\frac{299,900}{300,000}\right)^2} \\
 &= 2 \sqrt{0.0001} \\
 &= 0.02 \text{ เมตร} \\
 &= 2 \text{ เซนติเมตร}
 \end{aligned}$$

นั่นคือนักบินอวกาศซึ่งสูง ๒ เมตรที่พื้นโลก เมื่อ
 ออกไปในอวกาศจะสูงเพียง ๒ เซนติเมตร เท่านั้น

มะเขือเสียอีก แต่เจ้าตัวไม่รู้สึกตัว เพราะยานอวกาศ
 ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ มันจะหกดาวน์ลงมาเหมือนกันหมด
 ในอัตราส่วนอย่างเดียวกัน

ถ้านักบินอวกาศเดินทางไปด้วยความเร็วของแสง
 จากการที่ (๓) นี้ จะเห็นได้ว่ามิติทั้งหมดกลายเป็นศูนย์
 คือไม่มีรูปร่างใดๆ ปรากฏให้เห็นอีก แต่ไม่ได้หมายความว่า
 ความว่านักบินอวกาศเสียชีวิตเมื่อผ่านกำแพงแสง (light
 barrier) ความจริงเขายังมีชีวิตอยู่ แต่อาจจะมีชีวิตอยู่
 แบบนามธรรมล้วนๆ โดยไม่มีรูปธรรมปรากฏให้เห็น
 แบบอรูปรหมกก็ได้ เมื่อความเร็วในการเดินทางลดลง
 มาต่ำกว่าความเร็วของแสง รูปธรรมของเขาก็จะปรากฏ
 ให้เห็นอีก

ตามพุทธทำนายที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสทำนายไว้
 เมื่อ 2500 ปีเศษมาแล้วว่า มนุษย์นับวันจะตัวเล็กลง
 ไปทุกที ก็กำลังจะเป็นความจริง เพราะมนุษย์สมัยใหม่

มีความเร็วสูงขึ้นทุกที ขนาดของมนุษย์ก็จะเล็กลงตาม
 ความเร็วที่เพิ่มขึ้นตามสมการที่ (3) ที่ไอนส์ไตน์ได้
 ค้นพบและบัญญัติไว้ ในสมัยพุทธกาลมนุษย์เดินทางไป
 ด้วยยานพาหนะที่ลากจูงไปด้วยกำลังคนหรือสัตว์ ความ
 เร็วที่เคลื่อนที่ไปต่ำมากจนไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ใน
 ทางมิติ ในปัจจุบันมนุษย์เดินทางไปด้วยความเร็วของ
 เสียง (เครื่องบินขับไล่สมัยใหม่บินได้เร็วกว่า 2 เท่าของ
 ความเร็วเสียง) มิติก็เริ่มเปลี่ยนไปบ้างแล้วแต่ยังสังเกตไม่
 ได้ ในอนาคตกาลอันใกล้เมื่อมนุษย์คิดจะเดินทางไปสู่
 ดาวดวงอื่น ๆ ด้วยความเร็วที่สูงมากจนเกือบเท่าความ
 เร็วของแสง มนุษย์ก็จะตัวเล็กลงไปทุกที จนขนาด
 ต่าง ๆ หายไปหมดเมื่อเดินทางไปด้วยความเร็วของแสง

ปัญหาจึงมีอยู่ว่า ทำไมพระพุทธเจ้าจึงทรงทราบ
 เหตุการณ์ในอนาคตได้ดี และทรงพยากรณ์ล่วงหน้าไว้
 เป็นเวลานานหลายพันปี สิ่งที่พระองค์ทรงพยากรณ์ไว้

วิทยาศาสตร์ก็รับรองแล้ว กำลังคอยการปฏิบัติอยู่เท่า
 นั้น สิ่งที่มีมนุษย์สมัยใหม่ไม่เคยนึกเชื่อก็กำลังจะเป็น
 ความจริง ทำไมพระองค์จึงทรงทราบได้ดีทั้งอดีตกาล
 และอนาคตกาลอันแสนไกล ก็เพราะว่าพระองค์ทรงเป็น
 “ สัพพัญญู ” ทรงรู้แจ้งเห็นจริงในทุก ๆ สิ่ง และทรง
 เป็น “ โลกวิทูร ” ทรงรู้แจ้งเห็นจริงไม่เฉพาะแต่ใน
 โลกนี้ภพนี้เท่านั้น แม้ในโลกอื่นภพอื่น เช่น กามภพ
 รูปภพ อรูปภพ ฯลฯ พระองค์ก็ทรงทราบได้เป็น
 อย่างดี

ลองมาคิดกันดูเล่น ๆ ว่า สิ่งที่มีชีวิตจากโลกอื่น ๆ
 อาจเดินทางมาสู่โลกมนุษย์นี้ได้โดยเราไม่มีโอกาสแล
 เห็นเขา เพราะเขาเดินทางมาด้วยความเร็วของแสง
 สิ่งที่มีชีวิตเหล่านี้ อาจมาอยู่คลุกคลีกับเราโดยใกล้ชิดก็ได้
 โดยที่เราไม่ทราบและไม่มีโอกาสแลเห็นได้ เขามองเห็น
 เราและหยากติดต่อกับเราโดยที่เราไม่มีโอกาสทราบและ

ติดต่อกับเขาได้ เนื่องจากอยู่กันคนละภุมิ (Plane) ภุมิ
 ของเขาเคลื่อนตัวไปด้วยความเร็วของแสง แต่ภุมิของ
 เราเคลื่อนตัวไปด้วยความเร็วเพียง 30 กิโลเมตรต่อ
 วินาที แตกต่างกันมากจนไม่สามารถติดต่อกันในทางรูป
 ธรรมได้ แม้จะอยู่ใกล้ชิดกันมากปานใดก็ตาม จะเป็น
 ไปได้หรือไม่ที่คนสมัยก่อนได้เรียกสิ่งที่มีชีวิตเหล่านี้ว่า
 รุกขเทวดา ผีบ้านผีเรือน พระภุมิ เจ้าที่ ฯลฯ ซึ่ง
 เป็น “กำเนิดที่ 4” ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติศัพท์ไว้
 สำหรับเรียกสิ่งที่มีชีวิตและมีอินทรีย์บริบูรณ์เหล่านี้ว่า
 “โอปปาติกะ”

นอกจากสมการที่ (2) และ (3) แล้ว ไอน์สไตน์
 ยังค้นพบพลังงานของมวล โดยบัญญัติไว้ว่า

$$E = \frac{mc^2}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}} \dots\dots\dots (4)$$

โดย $E =$ พลังงาน

$m =$ มวล

$v =$ ความเร็วของมวล

$c =$ ความเร็วของแสง

ถ้าขยายสมการที่ (4) ออกไปโดยใช้กฎของ
Maclaurin ก็จะได้

$$E = mc^2 + \frac{1}{2}mv^2 + \frac{3}{8}m\frac{v^2}{c} + \dots \dots (5)$$

สมการที่ (5) เป็นสมการแบบไม่รู้อจบ ก็อาจจะ
เขียนต่อไปอีกก็บรรทัดก็ได้ แต่ความถูกต้องแน่นอนจะมี
เพียง 3—4 เทอมแรกทางขวามือของสมการเท่านั้น

เราจะเห็นได้ว่าเทอมที่ 3 ทางขวามือของสมการ
ที่ (5) ถูกหารด้วยความเร็วของแสงกำลังสอง ฉะนั้น
จึงมีค่าน้อยมากเมื่อเทียบกับสองเทอมแรก เราตัดทิ้งได้
โดยไม่ทำให้ค่าของสมการทั้งหมดเปลี่ยนแปลง

๕๕

สมการที่ (๕) จึงลดลงมาเป็น

$$E = mc^2 + \frac{1}{2} mv^2 \dots\dots\dots(6)$$

ถ้ามวลอยู่กับที่ $v = 0$ สมการที่ (๖) จะลดลงมาเป็น

$$E = mc^2 \dots\dots\dots(7)$$

สมการที่ (๗) นี้เป็นสมการที่สำคัญมาก แสดงให้เห็นถึงพลังงานที่ได้มาจากการทำลายมวล

ลองทดลองคิดดูว่า ถ้าทำลายมวล 1 กรัม เราจะได้พลังงานเท่าใด โดยใช้ระบบ CGS unit

$$m = 1 \text{ กรัม}$$

$$c = \text{ความเร็วของแสง}$$

$$= 300,000 \text{ กิโลเมตรต่อวินาที}$$

$$= 3 \times 10^{10} \text{ เซนติเมตรต่อวินาที}$$

จากสมการที่ (7) $E = mc^2$

$$= 1 \times (3 \times 10^{10})^2$$

$$= 9 \times 10^{20} \text{ ergs}$$

มาถึงขั้นนี้ก็ยังไม่ทราบว่า พลังงานที่ออกมา

9×10^{20} ergs ในการทำลายมวล 1 กรัมนี้มากมาย
มหาศาลปานใด

ลองทำเป็นกิโลวัตต์ชั่วโมง โดยเทียบ 1 KWH

$$= 3.6 \times 10^{12} \text{ ergs}$$

$$\text{เราจะได้ } \frac{9 \times 10^{20}}{3.6 \times 10^{12}} = 2.5 \times 10^8 \text{ KWH}$$

$$= 250,000,000 \text{ กิโลวัตต์ชั่วโมง}$$

พลังงานไฟฟ้า 250 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมงที่ได้มาจากการทำลายมวล 1 กรัม^{นี้} ถ้ามาจ่ายไฟให้จังหวัดเล็กๆ ที่มีคนอยู่ไม่เกิน 20,000 คนแล้ว จะจ่ายได้นานถึง 1 ปี

ที่^{นี้}ลองมาทำเป็นแคลอรี^{นี้}ดูบ้าง โดยเทียบ 1

$$\text{Calorie} = 4.18 \times 10^7 \text{ ergs}$$

$$\text{เราจะได้ } \frac{9 \times 10^{20}}{4.18 \times 10^7} = 2.16 \times 10^{13} \text{ แคลอรี}$$

หรือเท่ากับพลังงานความร้อนที่ใช้ต้มน้ำ 216 ล้านลิตรจากอุณหภูมิศูนย์องศาเซนติเกรดจนเดือด

ฉะนั้น จึงไม่เป็นที่น่าประหลาดใจที่ลูกระเบิดปรมาณูเพียงลูกเดียวสามารถทำลายมหานครใหญ่ๆ ให้พินาศลงได้ภายในพริบตาเดียว ลูกระเบิดปรมาณูก็ไม่ใช่จะมีน้ำหนักเป็นเพียงกรัมเท่านั้น แต่น้ำหนักของมัน

เขาคิดเป็นกิโลตันหรือเมกาทัน (เมกา = ล้าน) อำนาจ
การทำลายของมันจะสยดสยองน่าสพึงกลัวเพียงใด ท่าน
ผู้อ่านคงจะนึกภาพได้ดี เรือสมัยใหม่ในปัจจุบันก็ได้
เปลี่ยนมาใช้พลังงานปรมาณูในการขับเคลื่อน เพราะ
ประหยัดกว่าและรัศมีทำการไกลกว่า เชื้อเพลิงเพียงกรัม
เดียวก็สามารถเดินทางไปได้รอบโลก

การทำลายมวลที่เราเห็นเป็นประจำอยู่ทุกวันนี้ก็
คือ ปฏิกิริยาการณั้ธรรมชาติในดวงอาทิตย์ ดวงอาทิตย์
ทำลายมวลของมันเองในอัตราที่สูงมาก คือ 4 ล้านตัน
ต่อวินาทีออกมาในรูปของพลังงานความร้อนและแสง
สว่าง ฉะนั้น ดวงอาทิตย์ก็มีขนาดเล็กลงทุกวันและจะ
ดับหมดลงวันใดวันหนึ่งในอนาคต แต่เนื่องจากดวง
อาทิตย์มีมวลอันมหาศาล กว่ามันจะทำลายตัวของมัน
เองหมดก็ต้องใช้เวลาอีกนับเป็นพันล้านปี ต่อจากนั้น
จึงจะถึงยุคมืดและยุคน้ำแข็ง ซึ่งจะเป็นอวสานของ
บรรดาพืชและสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในสุริยจักรวาล

ในวิชาฟิสิกส์แบบเก่า (Classic Physics) ซึ่ง
 ต่อไปจะขอเรียกว่า “โลกิยะฟิสิกส์” เพราะเป็นวิชา
 ฟิสิกส์ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนตัวของมวลไปด้วยความเร็ว
 ต่ำๆ ที่สามารถกระทำไต่บนพื้นโลกหรือในบรรยากาศ
 ของโลกเท่านั้น สมการของพลังงานคือ

$$\text{โลกิยะฟิสิกส์} \quad E = \frac{1}{2} mv^2 \quad \dots\dots\dots(8)$$

สมการที่ (8) คือ สูตรของพลังงานจลน์ (kinetic
 energy) ของมวลที่เคลื่อนที่ไปด้วยความเร็ว v

ลองเปรียบเทียบกับสมการที่ (6) ที่ไอน์สไตน์
 ค้นพบ

$$\text{โลกุตตระฟิสิกส์} \quad E = mc^2 + \frac{1}{2} mv^2 \quad \dots\dots\dots(6)$$

จะเห็นได้ว่าในโลกิยะฟิสิกส์ ไม่มีเทอมของ mc^2

อยู่ด้วย นับว่าขาดสิ่งที่สำคัญที่สุดไป เพราะ mc^2 นี้มี
 ค่าอันมหาศาลดังที่ได้แสดงให้ดูมาแล้ว ฉะนั้น mc^2 จึง
 กลายเป็นพลังงานแฝง (latent energy) เช่นเดียวกับ
 ความร้อนแฝง (latent heat) ซึ่งตามธรรมดาจะไม่
 แสดงตัว จะแสดงตัวออกมาเมื่อมีการเปลี่ยนสภาวะธรรม
 (change of state) เช่น จากน้ำแข็ง เป็นน้ำ หรือ จาก
 น้ำเป็นไอน้ำ ฯลฯ เท่านั้น

ฉะนั้น สูตรต่างๆ ในวิชาโลกิยะฟิสิกส์จึงยังใช้
 ได้ トラบใจที่มวลยังไม่เคลื่อนตัวไปด้วยความเร็วที่สูง
 มากหรือถึงขั้นเปลี่ยนสภาวะธรรม คือ การทำลายมวล
 ถ้าถึงขั้นเปลี่ยนสภาวะธรรม หรือการทำลายมวลเมื่อใด
 สูตรต่างๆ ในโลกิยะฟิสิกส์ก็หมดสมัยนำมาใช้อีกไม่ได้

จากการเปรียบเทียบระหว่างสมการที่ (๕) และ
 (๘) นี้เองที่เป็นเครื่องยืนยันให้เราทราบได้อย่างแน่นอน

ว่า ทุกสิ่งที่มีมวลต้องมีพลังงานแฝง (latent energy) อยู่ในตัวของมันอยู่เสมอ ทรายที่มวลของมันยังไม่ถูกทำลาย ทรายนั้นพลังงานแฝงนี้จะนอนนิ่งอยู่ไม่แสดงตัวออก ถ้ามวลของมันถูกทำลายเมื่อใด เมื่อนั้นพลังงานแฝงจะปรากฏตัวออกมา เป็นพลังงานที่มีอำนาจมหาศาลอย่างที่มีมนุษย์ไม่เคยพบเห็นมาก่อน สสารทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นยูเรเนียม ตะกั่ว ก้อนอิฐ ต้นไม้ ฯลฯ ล้วนเป็นสิ่งที่มีมวลทั้งสิ้น เมื่อมีมวลก็ย่อมมีพลังงานแฝงอยู่ในตัวของมัน ฉะนั้น จากการค้นพบของไอน์สไตน์เราจึงทราบได้ว่า “พลังงานเป็นรากฐานของสิ่งทั้งปวง”

สมการที่ (7) เป็นสมการแบบ reversible equation ซึ่งจะเขียนอีกแบบได้ดังนี้คือ

$$E \begin{array}{c} \xrightarrow{\hspace{1cm}} \\ \xleftarrow{\hspace{1cm}} \end{array} mc^2 \dots\dots\dots(9)$$

หรือ พลังงานเป็นปัจจัยให้เกิดมวล

และ

มวลก็เป็นปัจจัยให้เกิดพลังงาน

ถ้าจะเขียนให้เห็นชัดก็คงจะเป็น

พลังงาน \longleftrightarrow มวล (10)

เมื่อเขียนมาถึงตอนนี้ ข้าพเจ้าก็นึกถึงพระพุทธพจน์
บทหนึ่งที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในกฎของปฏิจาสมุปบาท
(law of dependence) ตอนหนึ่งว่า

วิญญานปจฺจยา นามรูป

วิญญานเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป

และ

นามรูปปจฺจยา วิญญาน

นามรูปก็เป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาน

ถ้าเขียนแบบสมการ ก็มี จะเป็นดังนี้คือ

วิญญาน \longleftrightarrow นามรูป (11)

ลองเปรียบเทียบสมการที่ (11) ที่พระพุทธเจ้า
ได้ทรงค้นพบเมื่อ 2500 ปีเศษมาแล้ว กับสมการที่ (10)

ที่ไอน์สไตน์ค้นพบเมื่อ 50 ปีเศษมาแล้วว่าคล้ายคลึงกัน
มากปานใด

เมื่อกล่าวว่า นามรูปก็คือมวล คงจะไม่มีผู้ใด
สงสัย แต่วิญญาณคือพลังงานอาจมีผู้สงสัยได้ ฉะนั้น
จะขอยกการค้นพบของพระบรมศาสดากับของไอน์สไตน์
มาเปรียบเทียบกันให้ดูดังนี้คือ

พระพุทธเจ้า “วิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งปวง”

ไอน์สไตน์ “พลังงานเป็นรากฐาน ของสิ่ง
ทั้งปวง”

พระพุทธเจ้า “วิญญาณเป็นผู้สร้างนามรูป”

ไอน์สไตน์ “พลังงานเป็นผู้สร้างมวล”

จากการเปรียบเทียบข้างบนนี้เอง ก็จะได้เห็นได้
ถนัดว่า วิญญาณก็คือพลังงาน และพลังงานก็คือวิญ-
ญาณ นั่นเอง

ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า สสารทุกชนิดที่มี
มวลจะต้องมีพลังงานแฝงอยู่ในตัวของมัน ฉะนั้น ก็
อาจกล่าวได้ว่า สสารทุกชนิดที่มีมวลจะต้องมีวิญญาน
แฝงอยู่ในตัวของมัน ไม่ว่าจะเป็นก้อนอิฐ ก้อนหิน
ต้นไม้ ฯลฯ ย่อมมีวิญญานแฝงอยู่ในตัวของมัน
ทั้งสิ้น

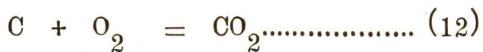
พระพุทธศาสนากำหนดให้วิญญานเป็นชั้นที่ 5
มีคุณสมบัติเป็นนามธรรม คือ ไม่มีตัวตน มองไม่เห็น
จับต้องและสัมผัสไม่ได้ พลังงานส่วนใหญ่ก็มีคุณสมบัติ
เป็นนามธรรม เช่น พลังงานแสงสว่าง พลังงานของ
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน มอง
ไม่เห็น ถูกต้องและสัมผัสไม่ได้

จากการเปรียบเทียบการค้นพบของพระบรมศาสดา
กับท่านไอน์สไตน์ปราชญ์เอกของโลก ก็ให้เห็นได้ว่า
วิทยาศาสตร์ยิ่งเจริญมากขึ้นเท่าใดก็เข้ามาสนับสนุนหลัก
การต่างๆ ในพระพุทธศาสนามากขึ้นเท่านั้น

เรื่องของ มวล เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้
 เริ่มเรียนวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ เพราะหน่วยของมวลเขา
 บอกเป็น ปอนด์ หรือเป็น กรัม ทำให้ผู้ที่เริ่มศึกษาใหม่ๆ
 เป็นจำนวนไม่น้อย ที่เข้าใจว่ามวลคือน้ำหนัก แต่ความ
 จริงมวลไม่ใช่ น้ำหนัก เพราะถ้าจะทำมวลให้เป็นน้ำหนัก
 จะต้องเอาค่าของ G (gravity) มาคูณจึงจะออกมา
 เป็นน้ำหนัก จะว่าเป็นความแน่นของวัตถุก็ไม่ใช่ เพราะ
 ความแน่นนี้มีศัพท์โดยเฉพาะอยู่แล้ว คือ density
 ฉะนั้น มวลจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เริ่มศึกษา
 วิทยาศาสตร์ใหม่ๆ

ความจริง มวล ก็คือความเป็น ตัวตน ของวัตถุ
 นั้นเองที่ทำให้สิ่งต่างๆ มีคุณสมบัติแตกต่างกันไป เช่น
 ทองคำ กับ ตะกั่ว แม้จะเป็นโลหะเหมือนกัน แต่มวล
 ของมันต่างกัน ฉะนั้น ความเป็น "ตัวตน" ที่แท้จริง
 หรือคุณสมบัติของมันจึงแตกต่างกันรวมทั้งราคาของ
 มันด้วย

การที่เราเอาวัตถุมาทุบ บด เผา หรือต้ม ھا
 ไซ้เป็นการทำลายมวลหรือความเป็น ตัวตน ของมันไม่
 เป็นแต่เพียงการเปลี่ยนสภาวะธรรมชาติทางเคมีหรือฟิสิกส์
 (chemical or physical change of state) ของวัตถุนั้น
 มวลหรือ ตัวตน ของมันยังอยู่ และมันจะกลับมาเป็น
 ชาติเดิมของมันอีก เช่นตัวอย่าง การเผาถ่านไม้ใช้การ
 ทำลายมวลหรือความเป็น ตัวตน ของถ่าน เป็นแต่เพียง
 การเปลี่ยนแปลงสภาวะธรรมชาติทางเคมีของมันเท่านั้น
 ถ่านเมื่อถูกเผาจนร้อนจัด ก็จะเข้าร่วมตัวกับออกซิเจน
 ในอากาศ กลายเป็นแกสคาร์บอนไดออกไซด์ตามสม
 การเคมี

ถ่าน + แกสออกซิเจน = แกสคาร์บอน-
 ไดออกไซด์

สมการที่ (12) เป็นสมการของการเผาไหม้หมดจด (complete combustion) ของถ่าน ฉะนั้น จึงไม่มีเขม่าหรือขี้เถ้าหลงเหลืออยู่ คือ ถ่านเข้าผสมกับแก๊สออกซิเจนในอากาศจนหมด กลายเป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้น ทำให้ผู้ที่ไม่ทราบเข้าใจว่า มวล หรือ วัตตัน ของถ่านถูกทำลายหมด แต่ความจริงไม่ใช่ มวล หรือ วัตตัน ของถ่านยังอยู่ในแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นแก๊สที่ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส แต่เป็นแก๊สอันตราย ถ้าใครสูดเข้าไปมากๆ นานๆ อาจทำให้ตายได้ แม้ วัตตัน ของถ่านยังมีอยู่ แต่เราก็มองไม่เห็น ถ้าใครมีวิธีไปกะเทาะเอาออกซิเจน 2 ปริมาณออกจากแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ได้แล้ว (อย่างในประเทศอุตสาหกรรมที่เขากลัวบรรยากาศเป็นพิษ เขาก็จะมีกฎหมายบังคับให้ติดตั้ง carbon precipitation apparatus ไว้ที่ปากปล่องโรงงานทุก ๆ ปล่อง) ถ่านก็จะตกตะกอน

ทันที ตอนนั้นแหละที่เราจะแลเห็นถ่านได้ เพราะมันกลับ
มาเป็นธาตุเดิมของมันอีกครั้งหนึ่ง

การต้มน้ำก็เหมือนกัน ไม่ใช่การทำลายมวลของ
น้ำ เป็นแต่เพียงการเปลี่ยนสภาวะธรรมทางฟิสิกส์ของ
น้ำเท่านั้น น้ำเมื่อถูกต้มก็จะกลายเป็นไอแล้วไปเป็นเมฆ
ต่อจากนั้นก็ตกลงมาเป็นฝน กลายเป็นน้ำอีก วนเวียน
อยู่ในวัฏสงสารของมันเช่นนี้เรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด น้ำ
ก็ต้องกลับมาเป็นน้ำอีก ทรายใต้ที่มวลหรือ ตัวตน
ของมันยังไม่ถูกทำลาย แต่มันจะกลับมาที่เก่าของมัน
หรือไปที่อื่นไม่มีใครทราบ ไอน้ำที่ระเหยขึ้นมาจากมหา-
สมุทรอินเดีย อาจกลายเป็นฝนตกลงในประเทศอินเดีย
หรือประเทศจีนก็ได้ แต่น้ำในโลกนี้ ไม่มีทางสูญหายไป
ไหน ทรายใต้ที่ มวล หรือ ตัวตน ของมันยังไม่ถูกทำ
ลาย ทรายนั้นมันก็จะกลับไปสู่ธาตุเดิมคือความเป็นน้ำ
ของมันอีกจนได้

การทำลายมวลหรือ ตัวตน ของสสารก็คือ การทำลายโครงสร้างพื้นฐานทางปรมาณู (Atomic structure) ของมัน ซึ่งเรียกในภาษาวิทยาศาสตร์ว่า atomic fission โดยยิงธาตุที่เป็นกลาง เช่น neutron ซึ่งไม่มีประจุไฟฟ้าทั้งบวกและลบอยู่ในตัวของมันเข้าไป neutron ก็จะไปกระทบแตกโครงสร้างทางปรมาณูนั้นพังทะลายลงจนหมดคุณสมบัติที่มันจะกลับมาเป็นธาตุเดิมอีก ตอนนั้นแหละพลังงานแฝงที่นอนนิ่งอยู่ในชั้นธสันดานเป็นเวลาหลายแสนหลายล้านปีมาแล้วก็จะแสดงตัวออกมา มวลทั้งหมดจะแปรสภาพเป็นพลังงานขึ้นมาทันที เป็นพลังงานมหากาลที่มนุษย์ไม่เคยพบเห็นมาก่อน

โลกยกย่องไอน์ สไตน์ว่าเป็นปราชญ์เอกในทางฟิสิกส์ เพราะเป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกของโลกที่ค้นพบการทำลายมวล เมื่อสสารถูกทำลายมวลหรือความเป็น ตัวตน ของมันจนสิ้นเชื่อไม่ให้มันกลับมาเป็นธาตุ

เดิมของมันอีก มันก็จะคายพลังงานอันมหาศาลออกมา ให้แก่ผู้ที่ทำลายมัน การค้นพบของไอน์สไตน์นำไปสู่การสร้างระเบิดปรมาณู ที่มนุษย์นำมาใช้ทำลายกันหรือชู้กัน ในสงครามเย็นที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ พุทธศาสนิกชนเท่านั้นที่ทราบดีว่า พระพุทธเจ้าทรงค้นพบวิธีการทำลายมวล (นามรูป) ได้ก่อนไอน์สไตน์ถึงสองพันปีเศษ การค้นพบของพระบรมศาสดานำไปสู่สันติ และการพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง ไม่ใช่สงครามอย่างนักวิทยาศาสตร์ วิธีการทำลายมวล (นามรูป) ของพระพุทธเจ้าก็ไม่ต้องใช้ทุนรอนอย่างมหาศาลเหมือนทางวิทยาศาสตร์ ตรงกันข้ามวิธีการของพระองค์กลับต้องดำเนินไปด้วยการเสียสละอย่างใหญ่หลวง ด้วยการทำทั้งกาย วาจา และใจ ให้บริสุทธิ์อย่างยิ่ง และต้องใช้ความเพียรอย่างสูงจึงจะสำเร็จได้ วิธีการที่พระองค์ทรงนำมาสั่งสอนแก่สาวกและพุทธบริษัทก็คือ พระมหาสติ-

พ้นออกไปจากวัฏสงสาร ไม่กลับมาสู่โลกนี้อีก

มวลเป็นรากฐานที่สำคัญในทางวิทยาศาสตร์อย่าง
 โท ทัศนหรือนามรูปก็เป็นรากฐานที่สำคัญในพระพุทธ-
 ศาสนาอย่างนั้น เพราะนามรูปเป็นตัวการที่สำคัญที่ทำให้
 ให้เกิดอะไรต่ออะไรติดตามขึ้นมาอีกมากมาย และเป็น
 ตัวการสำคัญที่นำมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายไปสู่การ
 ปฏิสนธิอีก

การทำลายทัศนหรือ “นามรูป” ให้สิ้นเชื่อไม่
 กลับมาเกิดอีกนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องเข้าใจนามรูปให้ดี
 เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติและความเข้าใจ พระ
 บรมศาสดาจึงทรงจำแนกความจริงไว้เป็น 2 สถานคือ:—

1. ความจริงบัญญัติ (Assumed truth) ได้แก่
 ความจริงที่สมมติขึ้นเพื่อใช้เรียกช่วงเวลา
 จำกัด เมื่อธาตุทั้งหลายมาประชุมกันอยู่ชั่ว
 คราว เช่น พ่อ แม่ ลูก รถ เรือ ฯลฯ

เมื่อธาตุทั้งหลายเสื่อมไปสิ้นไปภายใต้อำนาจ
ของไตรลักษณ์ ความจริงอันหนักแน่นสุดลงด้วย

2. ความจริงปรมาัตถ์ (Genuine truth) ได้แก่
ความจริงถาวร สิ่งทั้งหลายไม่ว่าจะมีชีวิต
หรือไม่มีชีวิตก็ตาม เมื่อพิจารณาตุให้ดีแล้ว
จะมีแต่รูปและนามเพียง 2 อย่างเท่านั้น ไม่
มีอย่างอื่นอีก (ยกเว้นอรูปรพรม ซึ่งมีแต่
นามอย่างเดียวเท่านั้น ไม่มีรูป)

นามและรูปที่เป็นความจริงปรมาัตถ์นี้ย่อมเป็น
ปัจจัยซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างอุปการะซึ่งกันและกัน
คือนามย่อมอุปการะรูป และรูปก็อุปการะนาม นามที่
ปรากฏโดยไม่มีรูปรองรับ และรูปที่ปรากฏโดยไม่มีนาม
รองรับ ย่อมหาได้ยากมาก นี่เป็นความจริงในพระพุทธ-
ศาสนา และเป็นความจริงในทางวิทยาศาสตร์ด้วย ผู้ที่
เคยศึกษาวิชาไฟฟ้ามาแล้วย่อมทราบดีว่า ค่าต่าง ๆ ของ

ไฟฟ้าสลับแม้จะไม่มีชีวิต มองไม่เห็น แต่ก็มีทั้งรูปและนามเกิดขึ้นร่วมกันเสมอ เช่นตัวอย่าง ค่าของกระแสไฟฟ้าสลับ

$$I = 3 + j4 \dots\dots\dots(13)$$

กระแสไฟฟ้าสลับ = รูปธรรม + นามธรรม

สมการที่ (13) คือ ค่าของกระแสไฟฟ้าสลับที่ปรากฏในวงจรไฟฟ้าที่มี condenser ประกอบอยู่ด้วย ทำไมเราจึงทราบได้ทั้ง ๆ ที่เรายังไม่เห็นวงจรของมัน เราทราบได้ก็เพราะมีเครื่องหมายบอกนำหน้านามธรรม เราก็เลยทราบต่อไปอีกว่าในวงจรนี้กระแสให้นำหน้าแรงเคลื่อนอยู่เป็นมุม

$$= \cos^{-1} \frac{3}{\sqrt{3^2 + 4^2}}$$

$$= \cos^{-1} 0.6$$

๑๑๕

= 53 องศา

ถ้าเราเอา ammeter มาวัดค่าของกระแสไฟฟ้า
ที่ปรากฏในสมการที่ (13) แอมมิเตอร์จะอ่านได้

$$= \sqrt{3^2 + 4^2}$$
$$= 5 \text{ แอมแปร์}$$

และนี่ก็คือความจริงที่ยืนยันข้อความที่ได้กล่าวมา
แล้วข้างต้นว่า รูปและนามย่ออุปกรณ์ซึ่งกันและกัน
ค่าของกระแสไฟฟ้าสลับในสมการที่ (13) ประกอบ
ด้วยค่ารูปธรรม 3 แอมแปร์ และค่านามธรรม 4 แอม-
แปร์ ทั้งรูปและนามต่างอุปกรณ์ซึ่งกันและกันจึงทำให้
แอมมิเตอร์อ่านได้ 5 แอมแปร์

กระแสไฟฟ้าสลับ 5 แอมแปร์ที่มีทั้งรูปและ
นามนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ถึงวินาทีละ 50 ครั้ง
เมื่อกระแสไฟฟ้านี้ไปผ่านไส้ของหลอดไฟฟ้าจะทำให้

หลอดนั้นสว่างและมีอยู่ตลอดเวลา วินาทีละ 50 ครั้ง
แต่ตาของเราดูไม่ทันจึงแลเห็นว่ามันสว่างอยู่ตลอดเวลา

กระแสไฟฟ้าสลับที่มีแต่รูปธรรมอย่างเดียวโดย
ไม่มีนามธรรมมารวมด้วย (วงจรที่มีแต่ pure resistance)
ย่อมหาได้ยากมากในวงจรไฟฟ้าสลับ และกระแสไฟฟ้า
สลับที่มีแต่นามธรรมอย่างเดียวโดยไม่มีรูปธรรมมารวม
ด้วย (วงจรที่มีแต่ pure capacitance หรือ pure
inductance) ย่อมหาได้ยากอย่างยิ่ง และเป็นที่ยืนยัน
ว่าความจริงในพระพุทธานุศาสนาก็คือ ความจริงในวิทยาศาสตร์ด้วย

ผู้ที่แสวงหาธรรมหรือปัญญาชั้นสูงจึงต้องศึกษา
และฝึกกำหนดนามและรูป เมื่อฝึกจนชำนาญแล้วต่อไป
การที่จะทำลายนามรูปให้สิ้นเชิงก็ง่ายเข้า การฝึก
กำหนดบางกรณีก็ทำได้ง่าย บางกรณีก็ทำได้ยากมาก

เช่น อริยาบถทุกอย่างของมนุษย์ก็มีทั้งนามและรูป การตั้งสติกำหนดลมหายใจเข้าออก (อานาปานสติ) ก็มีทั้งนามและรูป ผู้ที่เคยฝึกวิปัสสนากรรมฐานมาแล้วย่อมทราบดี

มีข้อที่ควรคิดอีกข้อหนึ่งก็คือ พระอรหันต์เป็นจำนวนมาก (ยกเว้นพระอรหันต์ประเภทสุกขวิปัสสกา ซึ่งเป็นพวกปัญญาวิมุตติ) ท่านมีอภิญญาทั้ง ๖ มีอิทธิวิธี สามารถแสดงปาฏิหาริย์ได้ นับเป็นเรื่องเหลือเชื่อสำหรับคนในสมัยปัจจุบัน แต่ถ้าพิจารณาดูให้ถี่บุคคลที่สำเร็จเป็น พระอรหันต์ได้ นั่นก็เพราะท่านได้ทำลายตัวตนหรือนามรูป ลงจนสิ้นเชื่อไม่กลับมาปฏิสนธิอีก ท่านก็ได้พลังงานมหาศาลจากการทำลายมวล (นามรูป) การนำพลังงาน อันมหาศาลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในบางโอกาส นั้น จะนับว่าเป็นการแสดงปาฏิหาริย์ได้หรือไม่ นั่นเป็นสิ่งที่ควรคิด

ขอให้ลองพิจารณาสมการที่ (2) (3) และ (7) ที่ไอน์สไตน์ได้ค้นพบและบัญญัติขึ้นก็จะเห็นได้ว่า ไอน์สไตน์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ คนแรกของโลกที่ได้ค้นพบกฎความจริงของธรรมชาติว่า มวลนั้นเป็นอนิจจัง (ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเร็ว) และเป็นอนัตตา (แตกดับทำลายได้ ไม่มีตัวตนที่แท้จริง) ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่ซึ่งเชื่อกันมาหลายชั่วอายุคนว่า มวลนั้นเป็นนิจและเป็นัตตา อยู่ยงคงกะพัน ไม่มีใครมีอำนาจที่จะทำลายมวลได้

แต่ไอน์สไตน์หาได้ เป็นมนุษย์คนแรกที่ได้ค้นพบสัจธรรมเหล่านี้ไม่ พระพุทธเจ้าต่างหากที่เป็นบุคคลแรกของโลกที่ได้ทรงค้นพบกฎความจริงของธรรมชาติว่า มวล (นามรูป) นั้นตกอยู่ภายใต้อำนาจของไตรลักษณ์ คือเป็นทั้ง อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของมัน เมื่อเกิด

ขึ้นมาแล้วย่อมแปรปรวนไปในท่ามกลาง และแตกดับ
 - ทำลายไปในที่สุด ไม่มีตัวตนอันแท้จริงให้ยึดถือได้เลย

ไอน์สไตน์ได้ค้นพบสังขารของธรรมชาติเหล่านี้
 นี้ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 คือใน ปี พ.ศ. 2459
 เมื่อเสร็จสงครามโลกครั้งที่ 1 แล้ว ทฤษฎีใหม่ของไอน์-
 สไตน์ก็แพร่หลายไปทั่วยุโรป ในประเทศอังกฤษนั้นตื่น
 ตื่นมาก เพราะ Newton ซึ่งเป็นคนอังกฤษที่มีชื่อเสียง
 มากที่สุดคนหนึ่งในวงการฟิสิกส์ เป็นผู้หนึ่ง que เชื่อว่ามวล
 นั้นเป็นนิจและเป็นอัตตา ไม่มีใครมีอำนาจที่จะทำลาย
 มวลได้ และทำให้คนอื่นๆ พลอยเชื่อตามนั้นไปด้วย
 หนังสือพิมพ์ TIMES ของอังกฤษฉบับประจำวันที 7
 พฤศจิกายน พ.ศ. 2462 ได้ลงข่าวพาดหัวว่า “เกิดการ
 ปฏิวัติครั้งสำคัญในวงการวิทยาศาสตร์ กฎต่างๆ ที่นิวตัน
 ได้บัญญัติไว้ใช้ไม่ได้เสียแล้ว”

การที่จะกล่าวว่า กฎต่าง ๆ ที่นิวตันได้บัญญัติ
 ไว้ใช้ไม่ได้ทั้งหมดก็ดูจะไม่ถูกต้องนัก ท่านนิวตันเป็น

ยอดอัจฉริยะไม่เฉาะแต่ทางก้านพีสิคส์เท่านั้น แต่ใน
 ทางคณิตศาสตร์ด้วย เช่น เป็นผู้ให้กำเนิด Differential
 Calculus และ Binomial Theorem ฯลฯ ท่านเป็นผู้บัญญัติ
 สูตรและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้มากมายทั้งพีสิคส์และคณิต
 ศาสตร์ แต่สูตรและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ท่านได้บัญญัติ
 ขึ้นไว้ส่วนมากใช้ได้ดีเฉพาะแต่โลกีย์พีสิคส์เท่านั้น トラบ
 โทที่มนุษย์ยังไม่คิดที่จะออกไปนอกโลก หรือศึกษาเกี่ยว
 กับวัตถุนอกโลกแล้ว กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของนิวตันยังใช้
 ได้ทุกยุคทุกสมัย แต่พอถึงโลกุตระพีสิคส์ คือพีสิคส์ที่
 เกี่ยวกับวัตถุนอกโลก หรือการเคลื่อนไหวด้วยความเร็ว
 สูงมากที่ไม่สามารถปฏิบัติได้บนพื้นโลกและในบรรยากาศ
 ที่หุ้มห่อโลกนั้นนำมาใช้ไม่ได้ เช่น การคำนวณหาตำแหน่ง
 ของดาวต่าง ๆ บนท้องฟ้าโดยใช้กฎของนิวตันก็ดี
 ของ KEPLER ก็ดี จึงผิดพลาดไปอย่างน่าเสียดาย สา
 เหตุของการผิดพลาดของปราชญ์ทั้ง ๒ ท่านก็เพราะอุปา
 ทาน ความยึดมั่นถือมั่นในโลกมนุษย์ที่ท่านอาศัยอยู่ท่าน
 จึงเอาโลกมนุษย์นี้เป็นศูนย์กลาง (Origin) สำหรับคำ

นวณหา การเคลื่อนไหว ของ วัตถุต่าง ๆ บน ท้องฟ้า
 (Celestial bodies) แต่จุดศูนย์กลางของท่านหาได้เป็น
 จุดหนึ่งในอวกาศไม่ แต่กลับเคลื่อนตัวไปด้วยความเร็วสูง
 ถึง 30 กิโลเมตรต่อวินาที ตำแหน่งต่าง ๆ ของดวงดาว
 ที่คำนวณหาออกมาได้ จึงเป็นเพียงตำแหน่งสัมพันธ์
 (Relative position) เท่านั้น ผิดกับตำแหน่งจริง ๆ ไป
 หลายองศา การเดินเรือก็ดี การเดินอากาศก็ดี ตลอดจน
 จนการทำแผนที่ ซึ่งต้องอาศัยวิชาดาราศาสตร์ในสมัย
 ก่อนจึงประสบความสำเร็จเป็นอันมาก ถ้าจะเปรียบ
 เทียบให้เห็นง่าย ๆ ก็เหมือนกับเรานั่งอยู่บนรถที่เคลื่อน
 ที่แล้วพยายามวัดความเร็วของรถคันอื่น ๆ ที่ผ่านไป
 มา ความเร็วที่เราวัดได้จะเป็นเพียงความเร็วสัมพันธ์
 (Relative speed) เท่านั้นไม่ใช่ความเร็วจริง ถ้าต้อง
 การจะทราบความเร็วจริง (True speed) แล้ว ผู้วัดจะ
 จะต้องหยุดนิ่งอยู่กับที่ จึงจะสามารถวัดหาความเร็วจริง
 ของยวดยานต่าง ๆ ที่ผ่านไปมาได้

พระบรมศาสดาและท่านไอน์สไตน์นับเป็น
 มหาบุรุษ ๒ ท่านแรกของโลกที่ได้เอาตัวของท่านออก
 อยู่นอกโลก ไปสู่จุดหนึ่งในความว่างเปล่าของอวกาศ
 พ้นจากความดึงดูดของจักรวาลใด ๆ ทั้งสิ้น แล้วมอง
 มาสู่โลกมนุษย์ จึงได้เห็นชีวิตต่าง ๆ ได้อย่างถูก
 ต้องตามความเป็นจริง (True life) ถ้าตราบไดยังติด
 อยู่ในโลกนี้จะแลเห็นชีวิตต่าง ๆ อย่างถูกต้องตาม
 ความเป็นจริงไม่ได้ จะแลเห็นได้ก็เฉพาะชีวิตสัม-
 พันธ์ (Relative life) เท่านั้น

การออกไปโคจรในอวกาศรอบโลกที่มนุษย์กระ-
 ทำได้แล้วในปัจจุบันนี้ ยังเป็นเพียงการทดลองด้วยความ
 เร็วต่ำ ๆ ยังไม่สูงมากพอที่จะทำให้นักบินอวกาศรู้สึก
 ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับเวลา มวล และมิติ ใน
 การโคจรรอบโลกนี้ นักบินอวกาศ จะต้องพยายามรักษา
 ความเร็วของยานอวกาศให้อยู่ในระหว่าง 7.9 ถึง 11.18
 กิโลเมตรต่อวินาทีอยู่เสมอ ด้วยความเร็วขนาดนี้ แรง

เหวี่ยงออก (Centrifugal force) กับแรงดึงดูดของโลก (Gravitational force) ก็จะเท่ากันพอดี วัตถุทุกชนิดจะอยู่ในสภาพไร้น้ำหนัก มนุษย์อวกาศก็จะออกมาเป็นป้ายเล่นรอบ ๆ ยานอวกาศของตัวเองได้โดยไม่ตกลงมาสู่โลก ถ้าความเร็วของยานอวกาศตกลงมาต่ำกว่า 7.9 กิโลเมตรต่อวินาที แรงดึงดูดของโลกก็จะชนะแรงเหวี่ยงออก ยานอวกาศจะตกลงสู่พื้นโลก ด้วยความเร็วสูงขนาดนั้น เมื่อผ่านเข้ามาเสียดสีกับบรรยากาศของโลก อาร้อนจัดจนไหม้หมดทั้งลำได้ ถ้าความเร็วของยานอวกาศสูงกว่า 11.18 กิโลเมตรต่อวินาที แรงเหวี่ยงออกก็จะชนะแรงดึงดูดของโลก ยานอวกาศจะหลุดออกไปนอกโลก กลายเป็นดาวนพเคราะห์หรือดาวบริวารอีกดวงหนึ่งของพระอาทิตย์ ไม่มีทางที่จะกลับเข้ามาสู่โลกนี้ได้อีก

การค้นพบที่ทำให้คนทั้งโลกต้องประหลาดใจ เมื่อไอน์สไตน์ประกาศออกออกมาว่าแสงเดินทางเป็นเส้นโค้ง

ผู้ที่เคยศึกษา เรื่องของแสงในวิชาฟิสิกส์ ที่เกี่ยวกับ Photometry กระจกเว้า — หนูน เลนส์เว้า — หนูนมาแล้ว ย่อมทราบดีว่าแสงต้องเดินทางเป็นเส้นตรงเสมอ ความจริงแสงเดินทางเป็นเส้นตรง เมื่อแสงเดินทางไปในระยะสั้น ๆ แต่เมื่อแสงต้องเดินทางไกลมากเป็นระยะทางหลาย ๆ ปีแสงแล้ว แสงจะเดินทางเป็นเส้นตรงก่อน แต่ถ้ามีมวลขนาดใหญ่มาขวางทางของมันแล้ว มันก็จะเดินอ้อมมวลนั้น ความจริงข้อนี้จะพิสูจน์ได้เมื่อเกิดสุริยุปราคาเต็มดวง บรรดานักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายต่างก็จะพากันไปสู้อย่างจุดที่คาดว่าจะแลเห็นคราสเต็มดวง เพื่อบันทึกภาพ ในขณะที่ดวงอาทิตย์ถูกบังจนมืดหมดทั้งดวง ภาพถ่ายที่ปรากฏ จะแลเห็นดวงดาวที่อยู่หลังดวงอาทิตย์ ซึ่งตามธรรมดาแล้วจะแลเห็นไม่ได้ เพราะดวงอาทิตย์ทั้งดวงบังอยู่ที่แลเห็นได้เพราะแสงเดินอ้อมดวงอาทิตย์ มาเข้ากล้องบันทึกภาพ ซึ่งเป็นการยืนยันการค้นพบของ ไอน์สไตน์ว่าแสงเดินทางเป็นเส้นโค้งจริง

ถ้ามนุษย์สามารถออกเดินทางจากโลกนี้ไปสู่ดาว
ดวงอื่น ๆ ได้เมื่อใด สัจธรรมในพุทธศาสนาก็คงจะ
ปรากฏออกมาให้เห็นได้ชัด ที่คนส่วนใหญ่ยังไม่ปลงใจ
เชื่อแก่ในบางส่วนของพุทธศาสนา เพราะยังพิสูจน์ไม่
ได้ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ ก็เพราะว่าวิทยาศาสตร์
ยังล่าหลังพระพุทธานุชาอยู่มากนั่นเอง

เอกสาร ที่ใช้ในการเรียบเรียง

1. La Relativité par Paul Couderc.
2. La Théorie de la Relativité restreinte exposé
élémentaire par Henri Montias.
3. คำบรรยายพุทธปรัชญา โดย พร รัตน์สุวรรณ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิญญาน ๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู

กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๘๒๒๐๒๕

พร รัตนสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ.๒๕๑๖

พร

รัตนสุวรรณ

๑) ตลอดชีวิตของอาจารย์พรที่ผ่านมา ไม่เคยทำงานด้านอื่นเลย นอกจากงานทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นงานการสอนการศึกษาคัมภีร์ในทางพระพุทธศาสนาในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์เพื่อให้คนทั่วไป ได้เชื่อในเรื่องกฎของกรรม ตายแล้วเกิด เรื่องวิบาก เรื่องโอปปาติกะ เรื่องวิญญูณเป็นผู้สร้างชีวิต เรื่องสังสารวัฏ และเรื่องสมาธิวิปัสณาในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความสงบ เยือกเย็นในจิตใจอยู่เสมอ ตลอดเวลาในทุกเหตุการณ์

ท่านได้รับรางวัลเสมาธรรมจักร ใบประกาศเกียรติคุณสาขาเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศ ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา พุทธศักราช ๒๕๓๓

- **วิ**ทยาศาสตร์ยิ่งก้าวหน้าไปเพียงใด ก็ยิ่งสนับสนุนหลักธรรมในพระพุทธศาสนามากขึ้นเพียงนั้น

- ทั้ง ๆ ที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ยังอยู่ในขั้นเริ่มแรก แต่คนที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสมัยนั้น ก็มักจะดูถูกพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับอภิญา โดยเห็นว่าเป็นเรื่องเหลือวิสัยผิดธรรมชาติ เป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เรื่องเหล่านี้ได้ถูกบันทึกไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎกอย่างมีหลักฐาน และชัดเจนว่าเป็นพุทธพจน์

- ถ้าตราบใดที่ยังไม่มีการพิสูจน์กันออกมาให้ชาวสะอาดจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความรู้ในเรื่องอภิญยานั้นเป็นสิ่งที่มิได้เป็นได้ พระพุทธเจ้าทรงมีคุณสมบัติครบตามหลักอภิญาทุกประการแล้ว ตราบนั้นพระพุทธศาสนา ก็ยังอยู่ในฐานะที่ไม่มีรากฐานอันมั่นคง

- เราจะสังเกตได้อย่างหนึ่งว่า ไม่ว่าเราจะไปตามใคร ซึ่งข้าพเจ้าหมายถึงบุคคลที่มีการศึกษาดีว่า พระพุทธเจ้าทรงมีคุณสมบัติตรงตามหลักในอภิญา ทั้งหมดจริงหรือไม่ น้อยคนมากที่จะยืนยันด้วยความแน่ใจว่าพระองค์มีจริง ส่วนมากจะแสดงความไม่แน่ใจ หรือไม่ก็บอกรัดไป โดยกล่าวว่า เรื่องปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ไม่เกี่ยวกับการพันทุกซ์ จะยอมรับกันอย่างแน่ใจก็แต่เพียงเรื่องการละกิเลส แต่ที่จะให้ยอมรับว่าพระพุทธเจ้าทรงมีปาฏิหาริย์อย่างนั้น อย่างนี้ ไม่ค่อยมีใครกล้ายอมรับ